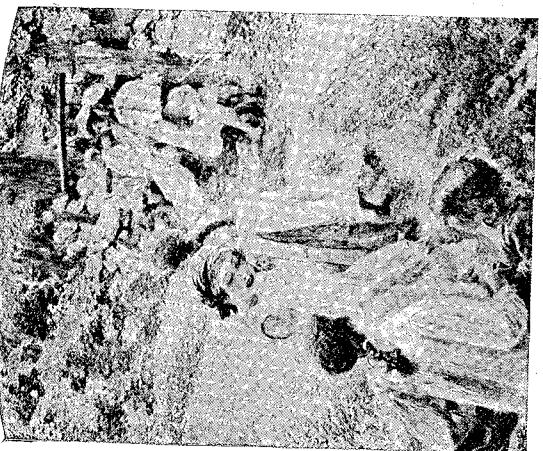

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

ΤΡΙΠΤΥΧΟΝ ΥΠΟ ΠΕΤΡΟΥ ΚΙΕΖΑ

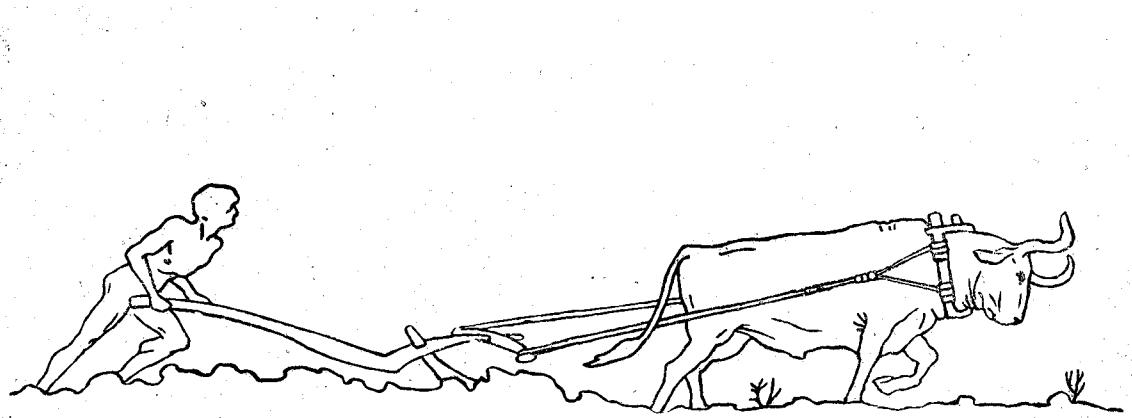

ΤΟ ΣΗΜΙΤΙΚΩΝ ΜΑΓΙΣΣΩΝ

Η ΡΟΣ ΤΟ ΔΑΣΟΣ

ΙΑΙΔΙΚΗ ΖΩΗ

ΠΑΝΔΘΗΝΑΙΔΑ

ΒΤΟΣ Ι' 30 ΝΟ-
ΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Ο ξανθομάλλης τῶν αἰθέρων διφρηλάτης κουρασμένος ἀπὸ τὸ ταξίδι του, τὸ αἰώνιο καὶ μακρυνό, γέρνει ἀπαλὰ καὶ σπεύδει εἰς τὸ ἔοδόστρωτο καὶ μενεξεδένιο κρεββάτι του, νὰ ξεκουράσθῃ δλίγο καὶ ἔπειτα νὰ ξαναχίσῃ πάλι τὸ ταξίδι του, τὸ αἰώνιο καὶ μακρυνό, καὶ σκορπίσῃ τὸ φῶς του καὶ ἔξυπνήσῃ τὴ ζωὴ καὶ εἰς ἄλλους κόσμους... Πέραν ἡ δύσις πνίγεται εἰς φευγαλέας καὶ δνειροπλάστους μαγείας τρελλοῦ ξανθορροδίνου φωτός... Ο Αἰγαλεως ὑπερήφανος διαγράφει καὶ υψώνει τὸ μεγαλεῖον του, τὸ ὑπέροχον κατὰ τὰς ὁρας ἀντάς, μέσα εἰς τὴν ἀγκάλην του τὴν ἀπαλήν ἀναπαύονται κολασσοὶ καὶ φυτρώνουν δάση — δάση καταρτιῶν καὶ σημαιῶν... Μόνον κανένα βαρκάκι, ποὺ ἔδω καὶ ἔκει πλανᾶται, σὰν γλάρος παιχνιδιάρης, ταράσσει καὶ σχίζει τὴ γολανή του λιμανιοῦ εὐμορφιά... .

Είχαν σβύσει εἰς ἔνα δραῖον θάνατον τὰ φῶτα τῆς ἀμφιλύκης καὶ ἥρχισαν νὰ ἐμφανίζωνται δειλά - δειλά, ἔνα - ἔνα τὰ φῶτα του Πειραιῶς, δτε ἡ «Αστραπή» μας, — ἔνα δραῖο καὶ δλόσικο, σὰν ἀφρογέννητη νεράιδα, κομψό καὶ κατακάθαρο, σὰν σαλονάκι θελκτικό, καὶ γλήγορο, σὰν ἀστραπή, ἀτμόπλοιον, ἀρχισε νὰ σχίζῃ γοργά τὰ στάσιμα νερά του λιμανιοῦ. Περούμε καὶ ἀφήνομε πίσω μας μέρη δραῖα καὶ ἀγαπημένα, τὰ δποῖα μόλις διαφαίνονται μέσα εἰς τὴν πυκνή καὶ δλόμαυρη γάζα, ποὺ ἀπλώνει ἡ νύχτα γύρω καὶ πέραν, τὴν δποῖαν μάτην ἀγνωνίζονται νὰ διασπάσουν δλίγα φῶτα

διεσπαρμένα ἔδω καὶ ἔκει. Όργιάζει τόρα δλόφωτος μέσα εἰς τὸ ἥλεκτρικὸν φῶς δ Πειραιεὺς καὶ ἀπλώνεται δπίσω, σὰν κῦμα φωτεινό...

“Ενα ἀεράκι δλόδροσο καὶ μωρωμένο μᾶς θωπεύει γλυκὰ τὸ πρόσωπο καὶ βαλσαμώνει τὸν κουρασμένο, ἀπ’ τὴ μονότονη καὶ δκνευοιστικὴ ζωὴ τῆς πόλεως δργανισμό μας. Τὸ ἀτμόπλοιό μας παίζει μὲ τὰ μικρὰ δλογάλανα καὶ ἀφροστεφάνωτα κύματα, ποὺ τοῦ ψάλλουν ἐρωτευμένα μελῳδίες ἔρωτικές — μελῳδίες τοῦ παληοῦ καιροῦ... Επάνω μας δλόφωτος ἀπλώνει τὴν ήρεμη μεγαλοπρέπειά του δ οὐρανὸς καὶ μᾶς ἀνοίγει τὴν δλόχουστη θύρα τοῦ παλατιοῦ τῆς ζωῆς του, τῆς ιστορίας του καὶ τῶν μύθων του... Κάθε ἀστρον του καὶ κάθε ἀστερισμός του καὶ κάθε νεφέλωμά του του μᾶς ὑπενθύμιζει καὶ μὰ ιστορία τραγικὴ ἡ εἰδυλλιαστή, τὴν δποίαν παρέλαβε εἰς τὰ φτερά του δ μῆνος καὶ τὸ δνειρον καὶ τὴν ἔξυψωσε εἰς τὰ πλάτη τοῦ ἀπειρον... Εύτυχισμένα χρόνια, ποὺ ἡ γῆ μας ἐπεκοινώνει μὲ τὸν οὐρανό, κέκενος ἔπαιρνε γενναῖο μερίδιο εἰς τὴν χαράν της καὶ τὰς λύπας της, εἰς τὸν πόθους της καὶ τὰ δνειρά της... Γόρα ἡ γῆ ἔχωρίσθη καὶ ἐμπαρούμθηκε ἀπ’ τὸν οὐρανὸ καὶ ἔβυθίσθη εἰς τὸν βρόβιο μᾶς ζωῆς ταπεινῆς καὶ εὐτελοῦς, ποὺ προεξάρχει τὸ συμφέρον καὶ δ δόλος καὶ μαίνονται καὶ κορυβαντιοῦν τὰ γήινα καὶ σκαληκάδη πάμη... Καὶ λυπεῖται γι’ αὐτὸ κατάκαρδα δ οὐρανός ἀλλὰ τί ἡμπορεῖ νὰ κάψῃ; Τὰς νύκτας ἀνοίγει δλας τὰς μυριάδας τῶν ματιῶν του, διὰ νὰ ἴδῃ μήπως ἡ ἀνθρωπότης ἀπεφάσισε ν’ ἀφήσῃ τὸ δρόμο της τὸν δλισθηρό, ἀλλὰ ματαίως... Γι’ αὐτὸ πολλές φορές σκεπάζουν τὸ πρόσωπό του σύννεφα μολυβένια — λύπης σύννεφα, ποὺ ξεσπούν πολλάκις εἰς ορονούς δακρύων — δακρύων πάνου καὶ συμπαθείας ἀληθινῆς... Τί δμως δφελοῦν;

ΣΟΥΝΙΩΝ

Άριστερά μιὰ γραμμὴ φωτεινὴ μᾶς συντροφεύει ἀπὸ ὅρα πολλή. Εἶνε τὰ Φάληρά μας... Τὸ πλοῖον μᾶς δλονὲν προχωρεῖ καὶ πλησιάζει τόρα πρὸς τὸ Σούνιον. Ἡ γαλανὴ Ἀμφιτρίτη ὑπνώττει μέσα εἰς τὰ κοράλλινα καὶ φυκοστεφανωμένα παλάτια τῆς, σὰν νὰ ἔκουρασθη παίζουσα μὲ τὸ φῶς καὶ τῆς στεριές τὸ τρελλότερο ἔρωτικὸ τῆς παιχνίδι — τὸ παιχνίδι τῆς αἰωνίας χαρᾶς καὶ τῆς αἰωνίας νεότητος... Δὲν ἀκούεται τίποτε ἄλλο πλέον ἀπὸ τὴν μουσικὴν τοῦ κύματος, ἐνῷ ἔνα ἀρωματικὸ πλανᾶται γύρω μᾶς. Θὰ εἶνε Ἰσως ἡ μυρωμένη ἀνατνοὴ τῆς κοιμωμένης Ἀμφιτρίτης...

Περιπλέομεν τὸ Σούνιον τόρα. Τὸ γραφικὸν ἀκρωτῆροι μόλις κατορθώνει ὑπὸ τὴν ἀκτινοβολίαν τῶν ὀστρων νὰ διαγράψῃ τὴν σιλουέτταν του εἰς τὰ κουρασμένα μάτια μᾶς. Ἀλλὰ ὑψώνεται καὶ γιγαντώνεται εἰς τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μᾶς καὶ ἔπινα παλῆρες ἀναμνήσεις καὶ μᾶς ὁπετεῖ σὲ χρόνια περασμένα — χρόνια ποὺ ἡ Δόξα περπατοῦσε ἀγκαλιασμένη μὲ τὴν Ζωὴν... Ὁ ναός του ὑπερήφανος ἀκόμη, ἀν καὶ ἔρειπωμένος, δέχεται τὸ φιλήματα τῆς ἀνατολῆς καὶ τοὺς χαιρετισμοὺς τῆς δύσεως, μαζὶ μὲ τὴν ἔκπληξην καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν ἔκλεκτῶν, τοὺς ὅποιους μαγνητίζει καὶ σύρει ἔως ἐκεῖ κάτω μιὰ δίψα εὐγενῆς καὶ ἔνας πόθος ἀγγός — ὁ πόθος τῆς Τέχνης καὶ ἡ δίψα τοῦ Θραίκου...

ΜΑΡΑΘΩΝ

Εἶνε περασμένα μεσάνυκτα. Τὸ ἀτμόπλοιο μᾶς, πλουσίως ἥλεκτροφωτισμένον, τρέχει ἀκούραστο, σὰν ὄντειρο φωτεινό, ἐνῷ ἡ θάλασσα πίσω του ἐπαγγίζει εἰς ποραδόξους φωτορισμοὺς καὶ τρελλὰς ἀναλαμπάς... Αἱ δύο Ἀρκτοὶ ἀγρυπνοὶ πάντοτε, μὲ δλάνοικτα δλὰ τῶν τὰ σπινθηροβόλα μάτια, ἐπιβλέποντας καὶ ἀποθαυμάζοντας τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀρμονίαν τοῦ οὐρανοῦ, ἐνῷ δὲ Σκορπίος τὰς περιτριγυρίζει πονηρά, σὰν νὰ θέλῃ νὰ τας δαγκάσῃ. Ὁ γαλαξίας παρέκει γάλα δλος γελᾶ... Τὴν ἀνατολὴν τὴν στολίζει τοῦ Θρίωνος δὲ ὁμβώδης ἀστερισμός. Ὁλόκληρος τόρα δὲ ἀδαμαντόσπατος θόλος καθορεῖται εἰς τὰ ἥσυχα καὶ διάφανα νερὸν τῆς ὑγρᾶς ἀβύσσου...

Ἡ Αὔγη ἔβαρεθη πλέον τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Τιθωνοῦ. Τὸ ἔπινημά της ἡ φύσις πρώτη τὸ χαιρετίζει. Τὰ ἀκρογιαλιὰ τόρα δέχονται χαρούμενα τὰ πρῶτα φιλήματα τοῦ φωτὸς καὶ τῆς τρελλῆς ἀκτίνος. Διαγράφουν δλονὲν ζωηρότερες καὶ ἀρμονικότερες τῆς γραμμές των καὶ τὸ σχέδιόν των, σὰν νὰ ἔμψυχωνται ὀλίγον καὶ ὀλίγον ἀπὸ τὰ χρώματα καὶ τὴ δύναμι ἔμπνευσμένου καλλιτέχνου... Σὲ λίγο ἔνα δαντελωτὸ ἀκρο-

γιάλι, ποὺ ἡ Αὔγη τὸ περιβάλλει στοργικὰ μὲ δλῆν τὴν γοητείαν τῶν χρωμάτων της καὶ τοῦ φωτός, καὶ τὸ κύμα τοῦ ψάλλει αἰῶνες τόρα τὸ αἰῶνιο τραγοῦδι τοῦ ἀπέιδουν, μᾶς δείχνει ὑπερήφανο κάποιο στολίδι του, ποὺ μοιάζει σὰν ναός, σὰν τύμβος, σὰν ἄγιο προσκύνημα. Εἶνε ὁ Μαραθὼν καὶ ὁ τύμβος τῶν Μαραθωνομάχων... Εἰς τὴν θέαν του αἱ αἰσθήσεις μου τρέμουν καὶ ἡ ψυχὴ μου βυθίζεται εἰς τὸ ὄντειρο τῆς ἀρχαιότητος, ποὺ ἀρχίζει νὰ ὀμιλῇ εἰς αὐτὴν μὲ τὴν οὐράνια, σὰν μουσικὴ ἄλλου κόσμου, γλῶσσα της... Ἡ μνήμη μου, βαρεῖαι ἀπὸ τὰς ἀναμνήσεις, τρέχει ὀλόγων τὸ τὰ περασμένα καὶ δοξασμένα, ἀξέχαστα καὶ — ἀλλοίμονο — ἀγνοιστα χρόνια, ποὺ ἡ Δόξα ἡταν Ζωὴ καὶ ἡ Ζωὴ Δόξα: τὸ τὰ χρόνια, ποὺ οἱ ἀνθρώποι ἡσαν γίγαντες, ὅταν δὲν ἡσαν ἡμίθεοι... Καὶ βλέπω νὰ περνοῦν ἐμπρός μου εἰκόνες ὀλοζώντανες, δόξης καὶ θριάμβων εἰκόνες, ποὺ ἐλαφρώνονταν τὸ στήθος μου καὶ βαλσαμώνονταν τὴν πληγωμένη καὶ αἰμασσούσαν, ἀπὸ τῆς τελευταῖς ἀτυχίες καὶ ἐδυνικὸς ἔξευτεισμούς, πατριωτικὴ μου καρδιά: βλέπω σκηνὲς καὶ ἐπεισόδια, ποὺ μὲ κάμνουν νὰ σηκώνων ὑπερήφανα τὸ κεφάλι μου, βλέπω πρόσωπα καὶ πράγματα, ποὺ ἐδδέξασαν τὸν Μαραθῶνα καὶ τὰ ἀπαδανάτισε διαστάσης τοῦ Μαραθῶνα... Νομίζω πώς διακρίνω ἀκόμη τὴν σοβαρὸν καὶ ἐπιβλητικὴ φυσιογνωμία τοῦ Μιλτιάδου, νά την ἔμψυχωνη καὶ νά την φωτίζῃ τῆς μεγαλοφύΐας ἡ αἴγλη οἱ συναγωνισταὶ του κρέμονται ἀπὸ τὰ χεῖλη του καὶ ἔμψυχονται ἀπὸ τὸ βλέμμα του τὸ ἀτέτοιον. Τὸ γόντρο ποὺ σκορπᾷ μὲ αἰχμαλωτίζει. Ἡ τὸ ἡμίθεος μεταξὺ γιγαντῶν... Εἰς τὸ βάθος μιᾶς ὁραίας λόχυμης διακρίνω τὸν Ἀριστείδην, μὲ τὴν λεπτὴν καὶ εὐγενικὴν μορφὴν του, σπειτικόν, ἀλλὲ ἔχαριστημένον, διότι πρὸ δλίγουν, χάριν τῆς πατρόδος, εἴχε νικήσει τὴν φωνὴν τοῦ ἔγω καὶ ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νάναγνωρίση τὴν ὑπεροχὴν καὶ παραχωρήσῃ εἰς τὸν Μιλτιάδην τὴν ἡμέραν τῆς στρατηγίας του. Ἐξαφρα μιὰ μελαγχολία ἀνάμικτη μὲ ὑπερηφάνεια γεμίζει τὴν ψυχὴ μου — βλέπω τὴν θυσία τοῦ Καλλιμάχου καὶ τοῦ Στησίλαου, παραστέκομαι μάρτυρας τοῦ ὑπερόχου ἡρωϊσμοῦ τοῦ Κυναιγέρου — ἡρωϊσμοῦ, τὸν δποῖον οὕτε νὰ ἐννοήσουν, οὕτε νὰ ἔξαρθοῦν μέχρις αὐτοῦ εἶνε ἵναναι αἱ σημεριναὶ γενεαὶ... Τὰ πέριξ βουνὰ καὶ ἡ φάραγγες ἀντηκοῦν ἀκόμη ἀπὸ τὰς κραυγὰς τῆς χαρᾶς καὶ τῆς νίκης, ὅταν πάνοτλος ξεκινᾷ διὰ τὰς Ἀθήνας δὲ πρῶτος Μαραθωνοδόμος, νὰ φέρῃ τὴν εἰδησην τῆς νίκης, ποὺ ἐκέρδισε τὸ Πνεῦμα καὶ δχι δὲ Ἀοιδήμος... Ἀλλὰ μὲ συγκινεῖ μέχρι δακρύων ἡ λύσις τοῦ ἀθανάτου δράματος, ποὺ ἐπαίχθη εἰς τὸν Μαραθῶνα. Ὁ μόνος δημιουργὸς καὶ ἥρως του πληγωμένος — περισσότερο ἀπὸ τὰ βέλη τῆς ἀχαριστίας, παρὰ ἀπὸ τὰ βέλη τῶν ἔχθρων — καὶ κατά-

κοῖτος, ἀποθνήσκει ἀδόξως εἰς μίαν βρωμεοὰν φυλακήν... Αὗτὸς εἶνε δὲ πικρὸς κλῆρος τῶν μεγάλων ὄντειροπόλων καὶ μεγάλων ἀλτρουστῶν — τῶν ὑπάρχεων ποὺ ἐτράφησαν μὲ λευκὰ ἴδαινικὰ καὶ τοὺς ἔθιμωπευσαν καὶ τοὺς ἐλίνινισαν πόθοις ὁραῖοι ἀφθάστων κόσμων· ἔτσι κλείνονται τὰ μάτια, ποὺ ὑψώθηκαν καὶ ἔζησαν εἰς εὐγενικὰς ἐνατενίσεις... Οἱ ἀνθρώποι ὅταν δὲν ἔχουν γι' αὐτοὺς τὸ κώνιον ἡ τὸν σταυρόν, ἔχουν τὸ φαρμάκι τῆς ἀχαριστίας, ποὺ δηλητηριάζει χρονίως καὶ φέρνει κατὰ δόσεις τὸ θάνατο — τὸν πικρότερο θάνατο, ἀπὸ δόσους ἐφεύρε ἡ ἀνθρωπίνη κακουργία...

Δεξιά, μέσα σὲ μιὰ γάζα ἀσημένια, ποὺ τὴν ὑφαναν ἀκτίνων στημόνια καὶ ὑφάδια ὁδίνια καὶ μενεξεδένια, διαφαίνεται ἡ Ἐρέτρια, ἡ δοξασμένη καὶ δαφνοστεφής, ποὺ πρώτη ἐδοκιμασε τοῦ Πέρσου τὴν λύσσα καὶ ἡ δποία εῦρε τὴ δύναμι υστεροῦ ἀπὸ χρόνια πολλὰ νὰ σφίξῃ στοργικὰ

ΕΡΕΤΡΙΑ — ΨΑΡΑ

Τὰ βουνά, ποὺ στολίζουν τὸ ἀκρογιαλιὰ τῆς Ενθύοιας, πότε σὰν αἰλέριοι κῆποι κρεμαστοὶ καὶ πότε σὰν ἀρπεῖς αἰολικές, πέρονον τὸ τόρα τὸ χρῶμα, ποὺ μὲ γλύκα βάφει τὸ μάγουλο τῆς κόρης, ὅταν ἀκούῃ τὰ πρῶτα τῆς ἀγάπης λόγια... Γυρίζω τότε τὸ τὴν ἀνατολήν. Ἡ ἀνατολὴ τὴν ὡρα αὐτὴν πανηγυρίζει. Ἐχει σκορπίσει μὲ ἀφθονο, μὲ ἀσωτο χέρι ὁδόα καὶ γιούλια, δλους τοὺς θησαυροὺς ἀπὸ ζαφείρια καὶ σμαράγδια, ποὺ ἔχει καὶ κρατεῖ καὶ στρώνει τὸ δρόμο, ποὺ θὰ περάσῃ θριαμβευτικῶς ἐπάνω εἰς τὸ πύρινο ἀρμα του ἔνος βασιλῆας τρανὸς — δ βασιλῆας τῆς Φύσεως καὶ τῆς Ζωῆς... Ἡ φύσις γύρω εἰς τὴν ἔμφανιστην παίρνει μιὰ νέα Ζωή, μιὰ ἀγνωστη χάρι, ἔνα νέον σφρίγος, μιὰ ἀνέκφραστη γοητεία, ἔνα υπέροχον θάμβο...

Τὸ βαπτοράκι μας τρέχει τόρα μὲ περισσότερο, θαρρεῖς, χαρὰ καὶ ἀρήνει πίσω τοὺς στεριές, λιμάνια, ἀκρογιαλία.

Μελτεμάκι δροσόπνοο καὶ ἀνάλαιφρο μᾶς

NIK. S. ΓΚΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΑΣ ΓΑΜΟΣ

Ἐχαν ὡρα ποὺ χρέευαν κάτω ἀπὸ τὰ πλατάνια. Ἐνας Ἀτσίγγανος ψηλός, ἀδύνατος, μελαχροινὸς μὲ καστανὰ μάτια, ἔπαιξε κλαρίνο, καὶ ἔνας ἄλλος κοντός, καμπούρης λίγο, μὲ μάτια θολά, ντεφέ.

Ὑπῆρχε καὶ ἄλλη παρέα λίγο πιὸ πέρα καὶ χόρευε, αὐτή, μὲ βιολιά, ἀλλὰ οἱ νέοι, ποὺ ἥσαν στὴν πρώτη παρέα, χόρευαν ἐλαφροὶ σὰν ἀγριοκάτσικα καὶ οἱ Ἀτσίγγανοι ἔπαιξαν πιὸ καλά, πιὸ τεχνικά ἀπὸ τὰ κλαψάρικα χωριάτικα βιολιά, δλοι σχεδόν, ποὺ ἥσαν τριγύρω, μὲ πολλὲς φωνὲς δεμένες σὲ μιά, φώναξαν:

— Γειά σου, δρὲ Κίτσο! Τοὺς ἔβαλες δλους

κάτω, παληκαρᾶ μου! Έκεινο ποὺ είχαν κρυφό, τὸ ἔβγαζαν στὰ φανερᾶ αὐτοῖ, ποὺ κντάζαν.

— Γιὰ σταθῆτε! ἔκανε ἔνας γέρος γυρτός σὰ νὰ ζητοῦσε κάτω στὴ γῆ κάτι. Εἶνε ἔνας ἀκόμα! Εἶνε δὲ Θάνος τοῦ Δαλούκα!

— Τί θὰ κάνῃ ὁ καψερός!

— Μοιάζει τοῦ πατέρα του στὰ πόδια!

— Νάτα!... Θὰ τὰ δοῦμε!

— Μὴ νομίζεις δὲτι μοιάζουνε μὲ τὰ ξεράδια σου;... Έκειδος ἔχει πόδι μὲ φτερό!

— Σᾶν τὸν ἔξαποδῶ!

Η παρέα ἔπινε καὶ σιγομιλοῦσε. Τὰ τξιτέκια καὶ τὰ ποντινά, τώρα, λαλοῦσαν. Καὶ οἱ τριγύρω μαζεμένοι μιλοῦσαν καὶ μικρομάλωναν.

Η παρέα ἑτοιμάσθηκε. "Αρχισε πάλι δὲ γύρτος μὲ τὸ κλαρόν νὰ παιᾶῃ καὶ δὲ σύντροφός του νὰ χτυπᾷ τὸ ντέφι...

— "Αντε χάλαστα! φάναξε ἐνθουσιασμένος δὲ γέρος δὲ γυρτός, σὰν τσακισμένος.

Ο χορὸς ξανάρχισε. Ο Θάνος τὸν ἔσυρε ἐλαφρός, ἔλαφος, πηδοῦσε, ἔφερεν βόλτες, γονάτιζε καὶ πειώταν δρόμιος μὲ τόση γρηγοράδα, ποὺ δικαίωνε τὸν γέρο, ποὺ εἴπε γι' αὐτόν, δὲτι μοιάζει τοῦ πατέρα του καὶ ἔχει πόδι μὲ φτερό.

Ο γέρος φάνηκε σὰν νὰ πάλευε νὰ στήσῃ δρόμο τὸ γυρμένο του κορμό.

— Μπράβο, δὲρε Θάνο! φάναξε.

Κοντά στὸν γέρο εἴχε σταθῆ δὲ Λύγκος μὲ τὴν παρέα του. Εἴχε δεμένο τὸ κεφάλι καὶ μισοχόρευε κυτάζοντας τὸν Θάνο. Ο γέρος γύρισε καὶ τὸν εἶδε.

— "Ηθελα νάμουν δμορφος,
νάμουν καὶ παληκάρι...

— "Αιμ' τὶ χορεύει, καϊμένε!... "Έχω δῆ καὶ ἔχω δῆ χορευτάδες!... νὰ πετοῦνε μὲ μιὰ γύρα, εἴτοι δὲ!... Ίσαμε τὶς πορφερὲς τῶν κυπαρισσιῶνε!

Καὶ δὲ Λύγκος κουνήθηκε γιὰ νὰ δεῖξῃ, καθὼς ἔλεγε, πῶς πηδοῦσαν καὶ δὲν ἔκανε ἄλλο, παρὰ νὰ τινάξῃ τὴ λερή του φουστανέλλα, ἐνῷ τὰ πόδια του τὰ κρατοῦσε σφιχτὰ ἡ γῆ.

— "Οχι μήν ἔκαναν παρέα μὲ ἀγητούς!

— Νὰ καὶ ἔνας! εἴπε κάποιος μὲ λαδωμένα μαλλιά μαῦρα καὶ στὴν ἀρχὴ των σὰν κολλημένη σ' αὐτὰ μιὰ σκουφίτσα μαύρη κεντημένη μὲ κίτρινα μετάξια.

Αητὸς περνοῦσε! Μὲ ἀνοικτὰ τὰ φτερὰ σὰν νὰ γλυστροῦσε, ἡ νὰ τὸν ἔφερεν τιμητικὰ δέροις. "Εφευγε γρήγορα, γρήγορα

Κάποιος ἀπὸ τὸν κύκλο τῶν νέων ποὺ χό-

ρευαν, τὸν εἶδε καὶ τὸ εἴπε καὶ στοὺς ἄλλους.

— Γειά σου, ἀητὲ περήφανε!... Βαρῦτε μωρὲ τοῦ ἀητοῦ τὸ τραγούδι!

Ο χορὸς σταμάτησε. Πιασμένοι ἀκόμα ἀπὸ τὰ χέρια ἔμεναν, ἐνῷ τὰ μάτια τους ἀκολουθοῦσαν τὸν ἀητό, ποὺ ἔφευγε, ποὺ ὑψωνότον.

Ο Ἄτσιγγανος στάθηκε λίγο, ἔπειτα φέρνοντας τὸ κλαρίνο στὸ στόμα καὶ ἀκολουθῶντας μὲ τὸ μάτι τὸν ἀετό, ποὺ ἀρχισε νὰ χάνεται στὰ ὑψη, ἀρχισε νὰ παῖζῃ τὸ τραγούδι τοῦ ἀητοῦ. "Ηταν σάν υμνος σ' ἔνα βασιλικὰ ἀληθινό, φκιαγμένον ἀπὸ τὴ φύσι!

Ο ἥλιος πλησίαζε νὰ δύσῃ.

Μιὰ φωνὴ ἔφενικὰ ἀκούσθηκε:

— "Ερχονται!

Τὸ ζάπλωμα, οἱ χοροί, οἱ διμιλίες πάφανε καὶ διλοι τρέχοντας ἀνέβηκαν σὲ ὑψώματα νὰ δοῦνε. Μία μεγάλη γραμμὴ κάρρων, ἀμαξιῶν ἔρχονταν ἀπὸ μακρὺν πρὸς τὰ ἔκει...

— Νὰ δίξουμε;

Πυροβολισμοὶ πλῆθος ἔβροντησαν. Καπνὸς ὑψώμηκε καὶ τὰ βουνά, οἱ φάραγγες τὴν ξαναεῖπαν βαθειά. "Άλλη βουὴ ἀπὸ πέρα. Ερχόταν δὲ γάμος. "Εφευγαν στὸν "Άγιο Ανδρέα τὸ δραιάτερο κορίτσι τῆς Συκιᾶς! Καὶ οἱ νέοι τοῦ "Άγιου Ανδρέα χαιρόνταν.

Καὶ δὲ ἥλιος ἔδει σὰν πυρωμένη σφαῖρα, κατέβαινε πίσω ἀπὸ τὰ βουνά.

Η γραμμὴ τῶν ἀμαξιῶν πλησίαζε. Οἱ πυροβολισμοὶ εἶχαν πάψει. Οἱ νέοι τοῦ "Άγιου Ανδρέα καὶ οἱ ἄλλοι χωριάτες κατέβαιναν ἀπὸ τὰ ὑψώματα γιὰ νὰ προϋπαντήσουν τὸ γάμο καὶ μαζὶ ἑτοιμάζονταν.

Τὰ ἀμάξια πλησίασαν. Οἱ πυροβολισμοὶ, ποὺ εἶχαν πάψει ἔβροντησαν μανιακά...

Ο ἥλιος κόκκινος ἔγειρε καὶ χάρηκε πίσω ἀπὸ τὸ βουνό μιὰ πνοὴ τότε δροσερὴ ἔκανε τὸν κάμπο νὰ ἀναστενάξῃ. Τὰ λουλούδια, τὰ χόρτα, τὰ δένδρα ἀφήκανε στεναγμιό, ποὺ γέμισε μυρουδιές τὴν ἀτμοσφαίρα.

Πάνω σὲ κείνη τὴ στιγμὴ ἔνας ἀνδρωπός φάνηκε πίσω ἀπὸ ἔνα βράχο, σκυφτά, σκυφτὰ κρατῶντας ἔνα τουφέκι μακρύ. Κανεὶς δὲν τὸν ἔβλεπε. "Ολοι βλέπαμε τὸ γάμο ποὺ ἔρχόταν. Αὐτὸς ἔφερε τὸ δύπλο στὸν ὄμοι καὶ σκόπευσε...

Μέσα στὸ πλήθος τῶν πυροβολισμῶν τῆς χαρᾶς ἐνώθηκε καὶ δὲ δικός του...

Καὶ ἀξαίρα φωνὲς ταράξανε τὴ μακρινὴ σειρὰ τῶν ἀμαξιῶν. "Η νύφη εἴχε πέσει χτυπημένη ἀπὸ βόλι, ποὺ τὴν βρήκε στὸ μέτωπο!

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Εἰς δύο συνεχῆ φυλλάδια τῶν «Παναθηναίων» έτοις παρελθόντος ἔτους ἔγραψαμεν ὑπὸ τὸν ἀνωτέρῳ τίτλον περὶ τῆς παταστροφῆς καὶ τὸν διωγμὸν τῶν βιβλίων εἰς μεγάλας ποσότητας, περὶ ἀπωλείας βιβλιοθηκῶν ἐν γένει ἔνεκα συστηματικοῦ πρὸς ταύτας πολέμου, ἔνεκα θρησκευτικῶν διαμαχῶν, ἐπιδρομῶν βαρβάρων, τυχαίων πυρκαϊῶν καὶ ἀσυνειδήτου διαχειρίσεως καὶ καπηλείας πολυτίμων μοναστηριακῶν βιβλιοθηκῶν ὑπὸ ἀμαθεστάτων καὶ βαναύσων καλογήρων τοῦ μεσαίωνος. "Άλλα πλὴν τῶν ἔχθρῶν τούτων τοῦ ἀδύτου βιβλίων ὑπάρχει καὶ ἄλλο εἶδος βιβλιοκλαστῶν ὅλως διάφορον τῶν προηγουμένων. Καὶ εἶνε οὗτοι οἱ θέτοντες βέβηλον χείρα ἐπ' αὐτῶν καὶ ἀρωτηριάζοντες ταύτα, οὐχὶ ἔνεκα λόγων συστηματικῆς ἔχθροτητος πρὸς τὰ βιβλία ὡς οἱ ἀνωτέρω, ἀλλ' ἐκ παραδόξου καὶ διαφόρου μανίας ἢ ἥλιθιότητος μᾶλλον, προερχομένης ἐξ ἔρωτος πρὸς τινὰ μέρον ἢ προσθήκας τῶν βιβλίων, ὡς εἶνε οἱ συλλέκται ἐπικεφαλίδων (frontispices) εἰκονογραφιῶν, ἀφιερώσεων, πρώτων σελίδων, τίτλων, γραμμάτων πεποικιλμάνων, σημάτων τυπογραφείων, ἀρχαίων ἔωφύλλων πτλ. Πόσα π. χ. λειτουργικὰ βιβλία ἔχουσι βλακωδῶς ἀποκοπῆ καὶ ἔσχισμη ὑπὸ τῶν ἔραστῶν τῶν ιστορικῶν τυπογραφιῶν καὶ χαλκογραφικῶν καλλωπισμάτων (fleurons) καὶ τῶν χωραματιστῶν πρωτογραμμάτων, πραγματικῶν βαρβάρων εἰς τοὺς διποίους ἔπειτε ν' ἀπαγορευθῆ ὅιαδήποτε μετὰ τῶν βιβλίων σχέσις. "Ο βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Ἐρρήκος Γ', φαίνεται δὲτι καταλέγεται μεταξὺ τῶν κακοποιῶν τούτων. "Η παράδοσις τὸν κατηγορεῖ δὲτι λεπτομέρειαι αὖται, συνεπέρανεν δὲτι τοιοῦτοι λυσταριμένοι βιβλιομανεῖς παρὰ τὸν τίτλον τοῦ βιβλιοφίλου τὸν διποίον ἴδιοποιοῦνται, πρέπει νὰ καταποθῶσι μεταξὺ τῶν ἀσπονδότερων ἔχθρῶν τούτων. "Η συνήθεια τῆς περικοπῆς τεμαχίων ἐξ ἐφημερίδων, ὀδήγησης μερικούς συγγραφεῖς καὶ διημοσιογράφους νὰ ἐφαρμόζωσι τὴν ίδιαν μέθοδον καὶ ἐπὶ τῶν τευχῶν τῶν περιοδικῶν καὶ τῶν σελίδων τῶν βιβλίων των. Μεταξὺ δὲ τούτων συγκαταλέγονται, δὲ Λαμαρτίνος, δὲ Αιμίλιος Γιραρδίνος καὶ δὲ Βίκτωρ Φουρνέλ.

Ο Κάμιλλος Φαλκονέ, δὲτις εἴχε βιβλιοθήκην ἐκ 50 χιλιάδων σχεδόν τόμων καὶ δὲτις συνειδέζε νὰ γράφῃ ἐπὶ δελτίων τὰς ἐκ τῶν μελετῶν τῆς ἔξαγομένας παρατηρήσεις τοῦ, ἀφήκε μέγαν ἀριθμὸν ἐκ τῶν δελτίων τούτων, περὶ τὰς 90 χιλιάδας, τὰ διποία ἐκληροδότησεν εἰς τὸν σοφὸν φίλον του Zacurie de Sainte-Palaye. "Ο ἀριθμὸς αὖτὸς πείθει τινὰ — γράφει δὲ Αλβέρτος Σίμη ἐν σχετικῇ διατριβῇ του:

«Ἐνδρισκόμεθα ἐδῶ — γράφει — ἐν τῇ μανίᾳ τῆς συνηθείας ν' ἀποκόπτωσι τὰς χωραματιστὰς χαλκογραφίας τῶν βιβλίων... "Ολοι κόπτουν, ἀπὸ τοῦ μεγαλειτέρου μέχρι τοῦ μικροτέρου. Τὰ τεμάχια δὲ ταῦτα τὰ ἐπικολλῶσιν ἐπὶ χαρτονίων τὰ διποῖα ἐπαλείφουν κατόπιν διὰ βερνικίουν καὶ τὰ χορηγιμοποιοῦν διὰ παραβλήματα κατὰ

διατοιβάς, συχνάκις δὲ ἀπὸ ἀποσπάσματα ἀφαιρεθέντα ἀπὸ διάφρορα συγγράμματα καὶ ἀναφερόμενα εἰς ὁρισμένον θέμα, τὰ ἔδεν δὲ μᾶς, προσέθετε ἀπειρίαν σημειώσεων εἰς τὰ περιθώρια καὶ ἐσχημάτιζε συλλογάς εἰς ὃς ἔδιδε τὸν τίτλον «Ἀνάλεκτα» (Stromates).

Ἄλλα καὶ οἱ εἰδικοὶ ἔκεινοι τεχνίται, εἰς τοὺς ὅποιους προσφεύγομεν διὰ νὰ περισώσωμεν τὸ βιβλίον ἀπὸ πᾶσαν ἀπειλούμενην φυσιοράν, οἱ βιβλιοδέται, πολλάκις ἀπετέλεσαν ἐνεργὰ μέλη τῆς συνομοταξίας τῶν ἔχθρῶν τοῦ βιβλίου. Ο William Blades, εἰδικῶς, τοὺς ἀναφέρει εἰς περισσότερα τοῦ ἑνὸς κεφαλαῖα τῆς λίαν ἐνδιαφερούσης μονογραφίας του.

«Α! πόσας καταστροφὰς εἴδομεν — γράφει — αἵτινες δὲν εἶχον ἄλλους δράστας εἰμὴ τοὺς βιβλιοδέτας. Ἡμπορεῖ νὰ προσλάβετε οἰνοδήποτε ἀντιτηρὸν ψφος — ἥμπορει νὰ τοὺς δώσετε ἐγγράφους ὅδηγίας τόσον σαφεῖς καὶ ὁρισμένας, ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἴδιας διαθήκης σας — ἥμπορει νὰ τοὺς δρκισθῆτε διὰ δὲν θὰ τοὺς πληρώσετε ἐὰν περικόψουν πέραν τοῦ δέοντος τὸ βιβλίον σας. Τίποτε, εἰς μάτην. Τὸ σύμβολον τῆς πίστεως τοῦ βιβλιοδέτου είνε πολὺ μικρόν, διότι ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕν μόνον ἄρδην, περιλαμβάνον τὰς φοβερὰς λέξεις «Κόπτετε τὸ περιθώριον ὅσον ἥμπορεῖτε βαδύτερα!»

Ἄλλοι διῶκται τῶν βιβλίων εἶνε οἱ παντοπῶλαι καὶ καπνοπῶλαι — σημειοῖ ὁ Ἀλβέρτος Σίμ — οἱ ὅποιοι διὰ νὰ κατασκευάσουν τὰ σακιδία καὶ τὰ χωνία των καταξεσχίζουν ἀνοικτομόνως τὰ πολυτιμότερα βιβλία.

Πάντοτε ἔχρειάσθησαν οἱ παντοπῶλαι χάρτινα χωνία καὶ πάντοτε ἔχρειάσθησαν οὗτοι βιβλία ἵνα τὰ περιστρέψουν εἰς χωνία — γράφει ὁ βιβλιόφιλος Jacob. Ποιὸς ἡξενρεῖ ἔὰν αἱ «Ἴστορίαι» τοῦ Τίτου-Λιβίου καὶ Τακίτου, (διότι ἐκ τῶν 42 βιβλίων τοῦ Τίτου-Λιβίου μόνον 32 ἔσωθησαν καὶ ταῦτα ἐν πολλοῖς ἀτελῆ), οἱ «Λόγοι» τοῦ Κιερέωνος, αἱ «Τραγῳδίαι» τοῦ Ὁβιδίου καὶ τόσα ἄλλα συγγράμματα τῶν ὅποιων κλαίομεν τὴν ἀπώλειαν, δὲν ἐγένοντο λεία τῶν παντοπῶλων τοῦ βαρβάρου μεσαίωνος.

Ἐπίστης φοβεροὶ καταστροφεῖς τῶν βιβλίων ὑπῆρξαν οἱ ράπται καὶ οἱ ὑποδηματοποιοί. Ο ἀββᾶς Λευπέρ, ἀναφέρει διὰ δὲν ἀββᾶς Δυρβεξὶε ντὲ Θράν, ὅταν ἔξηλθε, μετὰ πενταετῆ εἰρητήν, τοῦ πύργου τῶν Βιγκενῶν ὅπου τὸν εἶχε κλείσει ὁ Ρισελίε ἔνεκα τῆς διαπάλης τῶν ἰανσεινιστῶν, εἰσῆλθεν εἰς ἐν τῷ φαρεῖον διὰ νὰ πάρῃ μέτρον διὰ μίαν ἐνδυμασίαν. Ἐκεῖ παρετήρησεν διὰ διπλοὺς τεχνίτης εἶχε κόψει ταινίας, χρησιμεύοντας ὡς μέτρα, ἀπὸ τὰ «Ἐργα τοῦ ἀγίου Αὐγούστινου» εἰς μέγα σχῆμα χάρτου, τὰ δόποια δὲν ισελεῖται νὰ ἀφαιρεθοῦν ἐν τῇ φυλακῇ ἀπὸ τὸν ἀκαμπτον ἔχθρον του!

Οἱ δὲ ὑποδηματοποιοὶ διὰ τῆς κατασκευῆς

γυναικείων ὑποδημάτων, ἀναφέρει ὁ βιβλιόφιλος Jacob, κατὰ τὸ διάστημα εἴκοσι πέντε καὶ πλέον ἐτῶν, συνετέλεσαν μίαν τρομακτικὴν ἐκατόμβην ἀρχαίων βιβλίων. Ο αὐτὸς δὲ Jacob ἐξακολουθεῖ λέγων διὰ οἱ ἀρχαίοι φαινοῦνται ἀκόμη τὸν βασιλέα τῶν βιβλιοκτόνων Quillet διὰ τὸ καταστημάτων ἔναντι τῆς Μόργης. Ἐκεῖ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του, τῷ ἐν εἴδει ἀντρού τοῦ Πολυφύμου, ἐνδεδυμένος ὡς βυρσοδέψης μὲ ἀκονισμένον μαχαίριον εἰς τὴν χειρα ἡσχολεῖτο εἰς τὸ ἀπαίσιον ἔργον του. Οσα βιβλία ἔβλεπεν διὰ δὲν ἔχητοντο ἀπὸ τοὺς πελάτας τοῦ τὰ ὑπέβαλλεν εἰς τὸν τρομερώτερον θάνατον, καταξεσχίζων καὶ κομματιάζων αὐτά, καὶ πωλῶν τὸν ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης προερχόμενον χάρτην, ἀναλόγως τῆς ποιότητός του εἰς τοὺς διαφόρους ἐπαγγελματίας διὰ σχετικὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν των χρῆσιν. Ο ἴδιος διηγεῖτο διὰ τὸν παρὸ τὸν διήρχοντο τῶν χειρῶν του πλέον τῶν 50 χιλιάδων τόμων τοὺς ὅποιους ἐπεξειργάζετο κατὰ τὴν ἀντέρω μέθοδον. Ο Θεός ἀς ἀναπαύσῃ τὸν μεταξὺ τῶν δικαίων!

Ἄλλα πόσοι κίνδυνοι εἰς τοὺς ὅποιους κανεὶς δὲν προσέχει δὲν περιβάλλουν τὸ ἀτυχὲς βιβλίον! Οἱ γέροντες μανιώδεις ἀναγνῶσται, οἱ φορῶντες διαρκῶς τὸν ταμβάκον των καὶ οἱ ὅποιοι σκυμμένοι ἐπὶ τοῦ βιβλίουν ἀφίνονταν ἐκουσίων νὰ στάζουν ἐπὶ τοῦ βιβλίου παχεῖαι ἀπὸ τὴν μήτην των σταγόνες ἀποστύλουσαι καὶ εὐωδιάζουσαι. Οἱ ἔχοντες τὴν μανίαν νὰ συλλέγωσι διαφόρους ρίζας καὶ ἀνθύλια τὰ δόποια φυλάσσουν καὶ συνθλίβουν μεταξὺ τῶν σελίδων τῶν βιβλίων. Αἱ καλαὶ ἔκειναι οἰκονοματίας αἱ δόποιαι χρειαζόμεναι στερεὸν χάρτην ἵνα σκεπάσουν τὰ ἀγγεῖα τοῦ βουτύρου ἀρπάζουν τὸ πρῶτον βιβλίον τοῦ ὅποιου τὰς σελίδας μεταβάλλουν εἰς καλύμματα. Καὶ ἀς θαυμασίαι μητέρες, αἱ δόποιαι διὰ νὰ δώσουν ἐνασχόλησιν ἢ νὰ διασκεδάσουν τὰ μικρά των καὶ νὰ ἔχουν τὴν ἡσυχίαν των, τοῖς δίδουν «χρωματισταὶ εἰκόναις» — ἀρχαίοις τόμους βιβλίων δηλαδὴ μὲ θαυμασίας ἔνδογραφίας καὶ πολυτελεῖς προμετωπίδας. «Ἐτοι ἡσυχάζουν λιγάκι. Δὲν κάνουν θόρυβον τὰ χαριτωμένα τους! Περούν τὴν ὥρα τους τόσον εὐχαριστια!»

«Α! αἱ γυναικεῖς! Γενικῶς, ἄλλως τε, οἱ βιβλιόγραφοι δὲν ἔπανσαν νὰ φαίνωνται περισσότερον ἢ αὐτηροὶ διὸν ἀφορᾶς τὰς γυναικας καὶ τὰς ἐνθεώρησαν πάντοτε ὡς ἀπὸ δρμεμφύτου τρομερᾶς καὶ ἀνηλεες ἔχθρος τῶν βιβλίων.

Ο Richard de Bury, πρῶτος, διὰ πέντε δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ ἀρχαίοτερος τῶν βιβλιογράφων καὶ πατήρ τῆς βιβλιογραφίας γράφει: «Μόλις τὸ ζῶν τοῦτο — εἶνε τὸ ἀβρὸν ἐπίθετον μὲ τὸ δόποιον ὁ ἐπιφανῆς ἐπίσκοπος τοῦ Δούνχαν καὶ μέγας καγκελάριος τῆς Ἀγγλίας στολίζει τὸ

ώραιον φῦλον — πάντοτε ἐπιβλαβεῖς εἰς τὰς μελέτας μας, πάντοτε ἀδιάλλακτον, ἀνακαλύψῃ τὴν γνωίαν ὅπου εἴμεθα κρυμμένοι, ἔρχεται νὰ μᾶς ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν σπουδὴν μας καὶ ἀρχίζει νὰ μᾶς ἐπιτιμᾷ μὲ τὰς μᾶλλον δηλητηριώδεις λέξεις. Μᾶς ὑποδεικνύει διὰ ἀπασχολοῦμεν ἀνωφελῶς τὰ ἐπιτηλα τῆς οἰκίας, διὰ εἴμεθα ἀνεπιδεκτοὶ εἰς πᾶσαν ὑπηρεσίαν τῆς οἰκίακῆς οἰκονομίας, καὶ ἐκφράζει τὴν ἰδέαν διὰ θὰ ἦτο ὁ ὄποιον καμία γυνὴ δὲν ἔφερε — τοῦ ὑπεριτιμού μεταξειργάζοντος τῶν βιβλιοθηκάριον τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Γαλλίας.

«Ἐν τούτοις προχωροῦμεν εἰς τὸ κατηγορητήριον τῶν ὡραίων (γιατὶ ὅχι καὶ ἀσχήμων;) ἀπογόνων τῆς Εύας.

«Ο Ἀλκὰν ὁ πρεσβύτερος ἐν τῷ βιβλίῳ του «Οκτάβιος Οὐζάν. Δὲν ἔξερω δύο ἄλλας λέξεις αἵτινες νὰ γρονθοκοπῶνται περισσότερον ὅταν εὑρεθῶνται μᾶς εἰς τὸ ἡμέτερον κοινωνικὸν περιβάλλον, δὲν ἥμπορος νὰ ἔννοήσω ὑποκριτικωτέρων συνάφειαν, δέξιμωρότερον σχῆμα. Η γυνὴ καὶ ἡ βιβλιοφιλία ζῶσιν εἰς τοὺς ἀντίποδας, καὶ, ἐπὶ τὸν ἔξαιρεσεων σπανιωτάτων, νομίζω διὰ δὲν ὑπάρχει καμία συμπάθεια βαθεῖα καὶ εἰλικρινῆς μεταξὺ γυναικών καὶ βιβλίου...». Ο Παῦλος Εδὲλ γράφει ἐπίσης ἐν τινὶ μελέτῃ του διὰ τοῦ παρότιος μεταξειργάζοντος τῶν βιβλίων ίδιαιτέρων) ἔχον πάντοτε ὡς συνωμότιδας ἔχθρος τὰς ἀγαπητὰς συντρόφους μας»... «Ο πρὸς τὰ βιβλία ἔρως εἶνε δεῖγμα λεπτότητος, ἡτις δύμως διακρίνει μόνον τὸν ἄνδρα αἱ γυναικεῖς κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν τὴν ἔννοοῦν», γράφει ὁ Πορέλ.

Αἱ καρφίδες τῶν μαλλιῶν τῶν γυναικῶν εἶνε, κατὰ τὸ λέγειν βιβλιογράφων τινῶν, τὸ σύνθετος χαροτομάραιρον αὐτῶν, διὰ δὲν προτιμῶσι πρὸς τὸν τὸ λεπτὸν καὶ ἀβρὸν δακτυλάκι των μὲ τὸ δόποιον μεταβάλλουν τὰς ἀκρας τῶν σελίδων εἰς προίνια. Εἰς τὸ «Magasin Pittoresque» τοῦ 1875 ἀναγινώσκομεν δλοκλήρους σελίδας, αἵτινες μᾶς ἔξορκίζουν νὰ μὴ ἐμπιστεύωμεθα τὸ σχίσιμον τῶν σελίδων τῶν βιβλίων, «πρᾶγμα τόσον ἀπλοῦν κατ’ ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ τόσον λεπτὸν ἐν τῇ πραγματικότητι, εἰς τὸ μικροῦν ἔκεινο χέρι, τὸ ὑπέροχον διὰ κεντήματα καὶ τὸ δόποιον δὲν γνωρίζει ἀνταγωνιστὴν εἰς οἰανδήποτε κομψήν ἔργος...».

«Ἐκτὸς σπανίων ἔξαιρεσεων, αἱ γυναικεῖς εἶνε ἀντιβιβλιοφίλοι. Ενα βιβλίον, δὲν εἶνε δι’ αὐτὰς ἢ μία ἔφημερος τὸ διπλώνουν δπως τύχη, τὸ τσαλακώνουν, τὸ τοποθετοῦν ἀνοικτὸν ἀνάποδα ἐπὶ τῆς τραπέζης. Χορεύονται ἔνα καροτομάραιρον; Παίρνουν ἔνα ἐπισκεπτήριον, μίαν καρφίτσαν, μάλιστα μίαν φουρκέταν. Πρόκειται περὶ σπανίων βιβλίων; Τὸ μικρότερον bibelot τὰς ἐνδιαφέρει περισσότερον ἢ δλαι αἱ πρῶται ἔκδόσεις. Προτιμῶσιν ἔνα κομμάτι κορδέλλας ἀπὸ τὸ πλέον ὡραιότερον δεμένον βιβλίον...».

«Ἐχομεν ἀνὰ χειρας — γράφει ὁ Ἀλκὰν δ πρεσβύτερος — ἐν ὧδαιον βιβλίον, ἀπὸ τὸ δόποιον ἔκοψαν σελίδας διὰ νὰ τὰς μεταχειρισθοῦν διὰ θὰ δλαι αἱ πρῶται ποτὲ τὸ κλειδὶ τοῦ χρηματοκιβωτίου του εἰς τὴν γυναικα του, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ δώσῃ ποτὲ τὸ κλειδὶ τῆς βιβλιοθήκης του. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἀφίνωμεν μίαν γυναικα μόνην μὲ ἔνα βιβλίον. — Αὐταὶ πρέπει νὰ εἶνε αἱ ἀρχαὶ δλων σχεδὸν τῶν βιβλιοφίλων συζύγων».

Καὶ ἀν αὐτὰς εἶναι αἱ γνῶμαι καὶ σκέψεις τῶν Γάλλων βιβλιογράφων καὶ βιβλιοφύλων περὶ τῶν γυναικῶν των, νομίζω διὰ καὶ διὰ τὰς Ἑλληνίδας μας τὰ αὐτὰ δύνανται νὰ λεχθῶσι, — χωρὶς φόβον καὶ ἀνευ πάθους!

Εἰδατε ποτὲ τὴν σύζυγόν σας, τὴν θυγατέρα σας, τὴν ἀδελφήν σας, τὴν ὑπηρέτριάν σας νὰ στηρίξῃ τὸ χωλὸ πόδι τῆς τραπέζης μὲ κανένα μικρὸ κομψὸ βιβλιαράκι τὸ ὄποιον νὰ μυρίζῃ ἀκόμη τυπογραφικὴν μελάνην; Εἰδατε νὰ σβύνῃ τὸ κεφὶ μὲ ἔνα καλοδεμένον τόμον, νὰ σκεπάζῃ τὸ κανάτι τοῦ νεροῦ, ἢ τὸ φλυτζάνι τοῦ καφέ σας; Ὄταν ἐτοποθετήθησαν μερικὰ βιβλία σας εἰς τὴν βιβλιοθήκην σας ἀπὸ γυναικεῖον χέοι, τὰ εὑρετε κατόπιν ὁρθῶς τοποθετημένα; Ἀμφιβάλλω πάντοτε θὰ εἶναι ἀνάποδα. Εἰδατε ποτὲ εἰς τὰς κομψὰς αἰθούσας, αἱ ὄποιαι μὲ τόσην φιλοκαλίαν ἔχουν διατεθῆ ἀπὸ τὸ ἀβρὸν χέοι τῆς οἰκοδεσποίνης, ἔστω καὶ εἰς τὴν τελευταίαν ἀκόμη, καμίαν ἑταζέραν μὲ ἔνα - δύο βιβλιαράκια; Ποτὲ ἢ σπανίως. Θὰ εὑρετε ὡραῖα ἀνθοδοχεῖα, πολυτελῆ ἐκ πορσελάνης κομψοτεχνήματα, σινικὰ εἰδώλια. Βιλά ποτέ? Ω πρόδοδος! Τί τὰ θέλετε; Αἱ νέαι γυναικεῖς δὲν ἀγαποῦν τὰ βιβλία διότι δὲν ἀναγνώσκουν, καὶ πράγμα τρομερόν, φεῦ! ἑκεῖναι αἱ ὄποιαι ἀναγνώσκουν καὶ τὰ ἀγαποῦν ἀκόμη δλίγον . . . γράφον.

Ἄλλα καὶ ἔκ τῶν ἀνδρῶν μας εἰς χιλιάδας ἀριθμοῦνται οἱ ἔχθροὶ καὶ διώκται τοῦ βιβλίου, εἴτε ἀπὸ σκοποῦ, εἴτε ἀπὸ ἀμαθείας. Εἰς τὰ δάκτυλα μετροῦνται οἱ βιβλιόφιλοι Ἑλλήνες, οἱ ἀγαπῶντες τὸ βιβλίον πραγματικῶς, οἱ ἐννοῦντες τὴν ἀξίαν του, τὸν σκοπόν του, τὴν ἐπίδρασίν του.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀτυχῶς δὲν ἐσυνήθισαν ν ἀναγνώσκουν καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ βιβλίον δὲν ἔχει φίλους. Ἔδω διμολοῦμεν πολὺ, ἢ δὲ ἀνάγνωσις χρειάζεται σκέψιν καὶ ἢ σκέψις ἀπαιτεῖ σιωτήν.

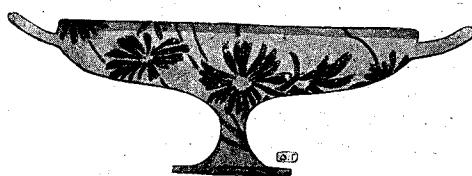
Πολλὰ εἶναι τὰ παραδείγματα τῆς περιφρονήσεως τῶν βιβλίων ἐνταῦθα καὶ ἀν ἥθελε τις ν ἀναφέρῃ παραδείγματα ἐγκαταλείψεως καὶ διωγμοῦ τοῦ βιβλίου, ἐπρεπε νὰ γράψῃ ἴδιαιτέραν μελέτην εἰς τὴν ὄποιαν νὰ καταδικάσῃ

πρῶτον τὸ ἐπίσημον Κράτος τὸ ὄποιον ἔχει ἀφίσει εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν τύχην των ὅλας τὰς δημοσίας καὶ μοναστηριακὰς βιβλιοθήκας τῆς Ἑλλάδος.

Εἰναι ἀλήθεια φοβερόν, διὰ ὑπάρχουν τόσοι ἔχθροὶ ἐργαζόμενοι διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν προϊόντων τῆς φιλολογίας καὶ διὰ οἱ ἔχθροὶ οὗτοι δύνανται νὰ ἐπιτελῶσι τόσον ἡσύχως τὸ ἔργον των. Ἔνα παλαιὸν βιβλίον εἶναι ἵερὸν φροτίον τὸ ὄποιον ἔνας κάτοχος ἢ ἔνας φύλακας εὔστυνείδητος ὀφείλει νὰ τὸ προσέχῃ ὅπως ὁ πατήρ τὸ τέκνον του. Ἔνα παλαιὸν βιβλίον ἀδιάφορον τί πραγματευόμενον καὶ τοῦ ὄποιου τὸ περιχόμενον ἔχει μεγάλην ἢ μικρὰν ἀποτελεῖ μέρος τῆς Ἐθνικῆς ἴστορίας τοῦ τόπου περὶ οὗ διμιλεῖ. Λυνάμεθα νὰ τὸ ἀναπαραγάγωμεν ἐν πανομοιοτύψῳ, ἀλλὰ ποτὲ δὲν θὰ ἔχωμεν αὐτὸ τοῦτο τὸ πρωτότυπον. Εἶναι ἴστορικὸν ἔγγραφον καὶ πρέπει νὰ φυλάσσεται μὲ πολλήν, μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν.

Δὲν ἀναφέρομεν ἑκείνους τοὺς ὄποιους ἢ ἀναισθήσια καθιστᾶ ἀδιαφόρους πρὸς τοὺς θησαυροὺς τῶν προγόνων των, ἑκείνους τῶν δοπίων τὸ αἷμα δὲν ξωγονεῖται ἢ μόνον δταν διμιοῦν δι' ἐρωτικὰς κατακτήσεις ἢ περὶ τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος. Δι' αὐτοὺς οἰαδήποτε ὀρα μονώσεως καὶ ἡσυχίας εἶναι πληκτικὴ ἀηδία, καὶ ἡ συντροφία οἰουδήποτε εἶναι προτιμοτέρα τῆς συντροφίας τὴν δοπίαν τοῖς παρέχει ὁ ἑατός των. Πόσον μεγάλαι εἶναι ἢ ἡσυχος εὐχαρίστησις καὶ ἡ ἀπαιτουμένη τροφὴ τοῦ πνεύματος τὰς δοπίας δὲν ἔδοκίμασαν οἱ ἀνθρωποι αὐτοῖ. Ἔνας ἐκατομμυριοῦχος θὰ ηὔξανε τὰς καθημερινὰς ἡδονάς του ἐκαπονταπλασίας, ἐὰν ἢ τὸ βιβλιόφιλος ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν σημασίαν τῆς λέξεως. Ὁ ἐργαζόμενος ἀνθρωπός, δ ἀγαπῶν τὸ βιβλίον, δστις ἡγωνίσθη δλόκληρον τὴν ἡμέραν κατὰ τῶν ἀντιδράσεων καὶ τῶν τρικυμιῶν τοῦ μεγάλου ἀγῶνος τῆς ζωῆς, εὐρίσκει τὴν ἐσπέραν μίαν στιγμὴν ἡσυχίας δταν εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον δπου ἔχει τὰ βιβλία του, εἰς τὸ «Ιερόν» του, δπου κάθε ἀντικείμενον φαίνεται σὰν νὰ τῷ εὐχεται τὸ «καλῶς ἥλθες» δπου κάθε βιβλίον εἶναι καὶ ἔνας πιστὸς φίλος του.

ΔΗΜ. Κ. ΜΑΡΓΑΡΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΣΥΠΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ, ΥΠΟ Β. ΤΣΙΑΡΔΗ

Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Οταν, πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν, διεδόθη εἰς τοὺς οικαλιτεχνικοὺς κύκλους δτι ἢ δημοτικὴ ἀρχὴ τῆς Βενετίας ἀπεφάσισε νὰ δργανώσῃ διεθνῆ, ἀνὰ διετίαν, ἑκατεσιν τῆς συγχρόνου τέχνης, — πόσαι δυσπιστίαι καὶ ἀμφιβολίαι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν! Ἐκδεσιν συγχρόνου τέχνης εἰς τὴν Βενετίαν, εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Βελλίνη καὶ τοῦ Καρπάτσιο, τοῦ Τιντορέτου καὶ τοῦ Βερονέζη, τοῦ Γκουνάρδη καὶ τοῦ Τιέπολο, αὐτὸ ἐφάνη πρᾶγμα ἀδύνατον, τρέλλα, εἰς μερικοὺς μάλιστα ἔκαμε τὴν ἐντύπωσιν βλασφημίας.

Καὶ δύως τὸ ἀποτέλεσμα διέψευσε τὰς προβλέψεις, καὶ δύο δσο ἀγαπῶν τὴν τέχνην ἔμειναν καὶ μένουν ἐνθουσιασμένοι. Ἀλλά, πρέπει νὰ σημειωθῇ δτι, ἀπὸ τὴν πρώτην ἀρχήν, δὲν παρελείφθη τίποτε διὰ τὸ ἐκβιασμῆ ἢ ἐπιτιχία, τίποτε κατόπιν διὰ τὸ διατηρητῆ καὶ νοῦξη. Ἐξέλεξαν τόπον διὰ τὴν ἑκατεσιν, ἔνα ἀπὸ τοὺς τερπνοτέρους τῆς Βενετίας — τοὺς Κήπους της, μεσοδρομῆς τοῦ Λίδου, τὴν δασιν ἑκείνην τῆς πρασινάδας εἰς τὸ μαρμάρινον τοπίον, δπου κατὰ τὴν εὐμιρφην φράσιν τοῦ Μωρίς Μπαρόζες σέρνεται ἀκατάπαυτα, «δ μετέωρος ἀναστεναγμός, ἢ φιλήδονη ὑλιβερότης, δπου μέσα αἰώνια λιγομένης ἢ Βενετία». Μέσο ἀπὸ τὰ δένδρα, τὸ νερὸ τῆς λιμνοθάλασσας λαμπυρίζει, καὶ βλέπεις

νὰ λαμποκοπῇ ἑκεῖ κάτω, στὸν ἀέρα τὸν σιντεφένιο, ἢ θαυμασία σκηνογραφία τοῦ μώλου τῶν Σκλαβούνων, ποὺ ἔχει κορώνα της τοὺς θαυμοπάσημένιους τρούλλους τοῦ Ἀγίου Μάρκου..

Αἱ αἰθούσαι τοῦ μεγάρου τῶν Κήπων εἶναι φωτειναί, μὲ ἀρμονικὰς διαστάσεις, δχι πολὺ μεγάλες, οὗτε παραπολὺ ψηφλές· λογικά — καὶ δμως τόσον ἀπρόσποτα, δσον ἀρκεῖ διὰ νάφαιρεθεῖ καθέ μονοτονία ἀπὸ τὸν περίπατον πὸν κάμνει ὁ ἐπισκέπτης ἑκεῖ μέσα — περικυλώνουν τὴν μεγάλην τιμητικὴν αἰθουσαν, δπου φθάνει κανεὶς ἀφοῦ περάσῃ τὴν δικαγωνικὴν αἰθουσαν τοῦ τρούλλου, ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν δοπίαν εύρισκεται ἔνας διάδρομος.

Ἡ ιδέα τῆς συγχωνεύσεως τῶν τεχνῶν, τῆς κυρίας τέχνης μὲ τὴν διακοσμητικήν, ἔμειλλε νὰ πραγματοποιηθῇ εἰς τὰς ἑκατεσιν τῆς Βενετίας. «Ἐκάστη αἰθούσα — ἔλεγε τὸ πρόγραμμα τῶν δργανωτῶν τῆς ἑκατεσιν τοῦ 1903 — θὰ ἔχῃ τὴν δψιν μικρᾶς πινακοθήκης ταξιδεύτημένης ἀπὸ νοήμονα φιλότεχνον, ποὺ δχι μόνον γνωρίζει ἀριστα πῶς νὰ συλλέγῃ ὡραῖα πράγματα, ἀλλὰ φιλοδοξεῖ καὶ ὡραῖα νὰ τὰ παρουσιάζῃ καὶ νὰ περνᾷ εὐχάριστα μὲ τὴν φιλικὴν συντροφιάν των. Αἱ κομματιασμένες καὶ ἀντιφατικὲς ἐντύπωσεις ποὺ πνίγουν σήμερον τὸν ἐπισκέ-

ΕΚΘ. ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΚΟΜΗΣΣΗΣ
ΜΟΡΟΖΙΝΗ, ΥΠΟ ΛΙΝΟ ΣΕΛΒΑΤΙΚΟ

πτηνή μιᾶς καλλιτεχνικῆς ἐκθέσεως καὶ τὸν ὑπόβαλλον εἰς κοπιαστικὴν ἔργασίαν προσανατολισμοῦ καὶ ἐλλογῆς, θάντικαστασθοῦν μὲν ἐνρύτερον καὶ ἡρεμώτερον δραμα, μὲν ἄντις ἀρμονικὸν ρυθμιὸν σχημάτων καὶ χωμάτων, ποὺ θάναταν τὸν δρθαλμὸν καὶ θὰ διαθέτουν ἐνκολώτερα τὸ πνεῦμα εἰς τὴν γαλήνην τῆς παρατηρήσεως. Ἀν αἱ ἐκθέσεις ἔχουν γεννήσει τὴν ἀπειδάρχητην ἐκείνην μεταιοδοξίαν τοῦ ἀτομικοῦ ἔργου, ἀν ἔχουν ἐπίσης ἐνθαρρύνει εἰς τὸν καλλιτέχνας τὴν κακὴν ἔξιν νὰ κάμνουν «τὴν εἰκόνα γιὰ τὴν εἰκόνα, τὸ ἄγαλμα γιὰ τὸ ἄγαλμα», ἡ νέα ταξιθέτησις τῶν ἐκθέσεών μας θὰ συντελέσῃ ἵσως νὰ μετριάσῃ τὸ ἀπειδάρχητον αὐτό, διότι οἱ καλλιτέχναι θάρχίσουν νὰ φροντίζουν περισσότερον διὰ τὴν ἀρμονίαν τῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ ζωγραφικοῦ ἢ γλυπτικοῦ

ἔργου καὶ τῶν εἰκόνων καὶ λοιπῶν ἀντικειμένων ποὺ θὰ τὰ περιβάλλουν, — ἀρμονίαν ποὺ θὰ ἔλθῃ ἡμέρα διότου θὰ γνωρίσουν δῆλα της τὰ παλά. . . ».

Τὸ ἀρκετὰ πολύπλοκον καὶ δύσκολον αὐτὸ πρόγραμμα ἐπεδίωξαν νὰ ἐφαρμόσουν αἱ ἐκθέσεις τῆς Βενετίας, αἵτινες τριπλοῦν εἶχαν σκοπόν: νὰ ἐπιδεῖξουν εἰς τὸ κοινὸν τὰ ὀραιότερα καὶ χαρακτηριστικά τερα τείγματα τῆς συγχρόνου καλλιτεχνικῆς παραγωγῆς νὰ ἔξειγενεσίουν καὶ ἀναπτύξουν τὴν αἰσθητικὴν μόρφωσιν τοῦ κοινοῦ νὰ δημιουργήσουν νέαν σημαντικὴν ἀγορὰν καλλιτεχνικῶν ἔργων. Καὶ δὲ τριπλοῦς αὐτὸς σκοπὸς ἐπέτυχε: τὰ περιφανέστερα δύναματα τῆς συγχρόνου τέχνης ἔστειλαν ἐκθέματα πλήθος μελετῶν καὶ κριτικῶν ἀναλύσεων, καὶ ἐμπαθοῦς ἀκόμη πολεμικῆς, ἐπὶ τῆς συγχρόνου καλλιτεχνικῆς παραγωγῆς, ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τὰ 1895· ἀπὸ δὲ τὸ ἔτος ἐκείνο μέχρι τοῦ 1907, αἱ πωλήσεις ἔργων, διὰ τῶν ἐπτὰ, βενετικῶν ἐκθέσεων, ἀνῆλθον εἰς τὸ ἀξιοδέβαστον ποσὸν τῶν 3,043,509 φράγκων. Ἐννοεῖται δὲ δῆτι μεγάλη ἡτο ἡ ἐπιρροὴ τῶν ἐκθέσεων ἐπὶ τῆς καλαισθησίας τοῦ κοινοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν καλλιτεχνῶν τῆς Ἰταλίας. Ως ἐκ τῆς γεωγραφικῆς θέσεώς της, ἡ Ἰταλία εὐδίσκετο κάπως ἀποξενωμένη ἀπὸ τὴν μεγάλην καλλιτεχνικὴν κίνησιν ποὺ διακλαδώνεται ἀπὸ τὸ Βερολίνον εἰς τὸ Λονδίνον, διὰ Παρισίων, καὶ ἀπὸ τὸ Παρίσι εἰς τὸ Ἀμερικανικόν, διὰ Βρυξελλῶν. Τῆς ἔλειται αἱ πηγαὶ τῶν πληροφοριῶν, ἔμενε παραπολὺ ἀπόμερα, ἔχοντες παραπολὺ ἀποκλειστικά εἰς βάρος τοῦ ἑαυτοῦ της καὶ τῶν περασμένων μεγαλείων της. Ἡ γενναία ἀμιλλα ποὺ δημιουργεῖται σήμερον μεταξὺ τῶν καλλιτεχνῶν ἀπὸ τὸν συγχρωτισμὸν εἰς τὰς αἰθούσας τῶν μεγάλων διεθνῶν ἐκθέσεων, τὸ νέον θάρρος ποὺ παίρνουν ἀπὸ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν φιλοτέχνων καὶ τῆς κριτικῆς, τὰ σημεῖα τῆς συγκρίσεως ποὺ ἐνκολώτερον τότε δύνανται νὰ καθορίζουν μετοξὺ τῶν ἰδιων τῶν ἴδαινικῶν καὶ τῶν ἴδαινικῶν τῶν συνεκδετῶν, τὸ ἥμικδον κέρδος ποὺ συνάγουν μεταφυτεύμενοι ἔξαφνα εἰς περιβάλλον διαφορετικὸν ἀπὸ τὸ ἰδικόν των; — δῆλα αὐτὰ ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις τῆς Βενετίας ἐδόθησαν εἰς τὸν Ἰταλοὺς καλλιτέχνας. Καὶ συγχρόνως συνετελεῖτο ἡ μόρφωσις τοῦ κοινοῦ, ποὺ ἡτο ἀρκετὰ ἀδιάφορον πρὸς τὰ πρόγματα τῆς συγχρόνου τέχνης, — μὲν ἀδιαφορίαν δικαιολογούμενην ἀπὸ τὴν θαυμαστὴν καὶ ἀνεξάντλητον πληθώραν τῶν καθηρωμένων ἀριστουργημάτων, μέσα εἰς τὴν δοπίαν ζῆται δὲ ἡ ἀταλικὸς λαός. . .

«Ο τρόπος μὲ τὸν δποῖον διωργανώθη καὶ παρουσιάσθη ἡ ἐφετεινὴ 8η ἐκθεσις τῆς Βενετίας, ἀποδεικνύει πόσον κυνηγοῦν τὸ νέον καὶ τὸ πρωτότυπον οἱ δργανωταί της. Κατὰ τὸ

1907, τὸ μέγαρον ἡτο χωρισμένον εἰς 34 αἰθούσας, ἀπὸ τὰς δποῖας 11 διὰ τὰ δκτώ ξένα ἔθνη ποὺ ἔστειλαν ἐκθέματα, 12 διὰ τὰς διαφόρους Ιταλικὰς ζώνας ἔξι ἡσαν διεθνεῖς αἰθουσαί, καὶ δύο πρωαρισμέναι διὰ τὸν «Ονειροπόλους Καλλιτέχνας». Ἐφέτος δμως, ἀντὶ αἰθουσῶν κοινῶν διὰ τὸν ἐκθέτας ἔνος καὶ τοῦ αὐτοῦ ἔθνους, ὑπῆρχον ἀτομικαί, οὕτως εἰπεῖν, αἰθουσαὶ κατ' ἔθνη διότι ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ἐκθέσεως ἔκρινε καλὸν νὰ καλέσῃ ἀπὸ ἔνα μόνον καλλιτέχνην ἀπὸ κάθε ξένην χώραν νὰ στείλῃ ἔργα του. Οὗτω τὴν Γαλλίαν ἀντιρροστεύει δ Albert Besnard, δ Peter Severin Kroyer τὴν Νορβηγίαν, δ Φράντις Στούκ τὴν Γερμανίαν, δ Anders Zorn τὴν Σουηδίαν. Κατέχει δ καθένας των χωριστὴν αἰθουσαί, εἰς τρόπον ὥστε δ θεατὴς δύναται νὰ σχηματίσῃ πλήρη ἡ σχεδὸν πλήρη ἰδέαν διὰ τὸ τάλαντον, τὴν τέχνην καὶ τὸ ἔργον τῶν μεγάλων αὐτῶν καλλιτεχνῶν τῆς ἐποχῆς μας. Ἐπειτα ἔρχονται ἔξι διεθνεῖς αἰθουσαί καὶ δύο εἰδικῶς διὰ τὸν Αμερικανὸν παλλιτέχνας. Εἰς τὰς λοιπὰς εἶναι ἐνθρονισμένοι οἱ Ἰταλοί — μὲ θέσεις χωριστάς, ἀτομικὰς δσον τὸ δυνατὸν καὶ αὐτοί . . .

Εἰσερχόμενοι, ἀς οψιωμεν ἔνα βλέμμα προσεκτικὸν εἰς τὰς τοιχογραφίας μὲ τὰς δποῖας δ ζωγράφος Γαλλιανος Chini ἐστόλισε τὸν τρούλον τῆς πρώτης πρὸς τὴν εἰσοδον αἰθούσης. Μέσα εἰς ἀρμονίας χωρισμένων ἔξοχως λαμπρῶν, δπο κυριαρχοῦν τὰ κυανᾶ καὶ τὰ χρυσά, ποὺ δίδουν εἰς τὸν τομεῖς τοῦ δκταγωνικοῦ ἐκείνου θόλου, τὴν ἐπιδεικτικὴν λαμπρότητα καπτοιων κυπέλλων ἀπὸ ψηφιδωτὰς μίλτους (cloisonnés) τῆς Μακρινῆς Ἀνατολῆς, δ τεχνίτης ἐσυμβόλισε, τὴν ηρωϊκήν, τὴν μυστικοπαθῆ καὶ τὴν ηδονιστικὴν ίστοριαν τῆς Τέχνης. Είναι ἔκει πρῶτον η Γένεσις τῆς Τέχνης: η Ωραιότης, φερομένη ὑπὸ τὸν Ερωτος βαίνει πρὸς τὸν ἀνθρώπον ἐπειτα αἱ Πρωτόγονοι Τέχναι, η Αἴγυπτος, η Βαβυλὼν, η Ασσυρίας καπόπιν ἔρχονται η Ἐλλὰς καὶ η Ἰταλία, η Βυζαντινὴ Τέχνη, Ἀπὸ τὸν Μεσαίωνα ἔως τὴν Αραγένησιν, δ Μιχαηλάγγελος, η Βασιλεία τὸν Αρρύθμον, δ Νεώτερος Πολιτισμός, δπο βλέπει κανεὶς νὰ προσωποποιοῦνται αἱ σύγχρονοι οἱ Ἀραγένησιν καὶ τὸν τεχνίτην καὶ τὸν χειροτέχνην, μέσα εἰς τὸ ἐκθαμβωτικὸν φῶς τῆς ἐπιστήμης δπο

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΣΕΛΙΔΕΣ ΕΡΩΤΟΣ, ΥΠΟ Ε. ΤΙΤΟ

τὰ ἄλλα τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου δόμοιν εἰς τὴν κατάκτησιν τοῦ μέλλοντος. Ἡ προστάθεια τοῦ Κίνη εἶναι ὀξεῖα πάσης τιμῆς μαρτυρεῖ χαρίσματα διακοσμητικῆς δημιουργίας διόλου κοινά... .

"Αλλ' ἀς ἔλθωμεν εἰς τὰ ιταλικὰ τμήματα¹... Ἡ βενετικὴ σχολὴ ἐμφανίζεται ἐδῶ ὑπὸ εὐνοϊώτατον φῶς διατί νὰ μὴν ἔχω ἀρκετὸν χῶρον ὅστε νὰ εἰπῶ δύος ἥθελα καὶ ὅσα ἔπερεπε νὰ εἰπῶ διὰ τὸν χρόνον ἐκείνον τῶν κοριτσιῶν εἰς τὸ λειβάδι τῆς ἀκρογιαλιᾶς, τὸν τόσον δροσερὸν εἰς κινήματα καὶ χρώματα, ποὺ δι' Βερρε Ciardi τὸν ὠνόμασε τῆς "Αροιξης τὸ Ξύπνημα!... Μ' ἀρέσει πολὺ ἐπίσης, τὸ ἀπλόχωρον καὶ δυνατὸν καὶ ἀπείρως γοητευτικὸν πορτραΐτο τῆς ἀραίας κοντέσσας Ἀννίνας Μορρένη ἀπὸ τὸν π. Λίνον Σελβάτικο, ἔχωροις δὲ ἰδιαιτέρως δύο εὐγενικοὺς πίνακας τῆς δεσποινίδος Ἐμμας Ciardi, ἵδιως τὸν Κῆπον τοῦ "Ἐρωτος, δπον ή θελτικὴ καλλιτέχνις ἡδυνήθη νάναταραστήσῃ μὲ τόσην λεπτότητα μελαγχολίας, σὰν εἰς δνειρο μακριὸν ποὺ ἀφήνει στὸ ξύπνημα τὴν καρδιὰ σπαραγμένην ἀπὸ τὴν χαμένην εὐτυχίαν, τὸ δράμα τῶν περιστέρων μεγαλεών, ὅταν ἡσαν εἰς τὴν ἀκμήν των τὰ Καρναβάλια τῆς Βενετίας.

Καὶ πάλιν ἡ Βενετία θριαμβεύει μὲ τὰ ἔργα καὶ τὸ τάλαντον τοῦ π. Ευτόρος Τίτο, ποὺ εἶναι Ἰωας ὁ πλέον Βενετὸς ἀπὸ ὅλους τοὺς τωρινοὺς Βενετοὺς ζωγράφους.² Εχει τὸ σπάνιον αἴσθημα νὰ ἔξαιρῃ εἰς ἀριστοκρατικὸν ὑψος τὴν χάριν τῶν λαϊκῶν προσώπων ποὺ ζοῦν καὶ κινοῦνται εἰς τοὺς πίνακας του. Τὸ κατ' ἔμε, προτιμῶ, καὶ πολὺ μάλιστα, τὰς Ἐρωτικὰς Σελίδας του, τὴν Γούμερα, ἀπὸ ἄλλα ἔργα του, δπον φιλο-

¹ Άπο τὴν μακρὸν κριτικὴν τοῦ π. G. Mourey διὰ τὰ ἔργα τῶν Ιταλῶν καλλιτεχνῶν, παίρνομεν δσα σχετίζονται μὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν εἰκόνων ποὺ δημοσιεύομεν. — Σημ. τῶν «Παναθηναίων».

δοξεῖ νὰ ἔξυψωσῃ τὰς ἀληθινὰς παρατηρήσεις του εἰσάγων εἰς αὐτὰς τὴν συμβολικὴν πρόθεσιν...

Θέλω νὰ διμιήσω ἐπίσης καὶ διὰ τὴν εὐφροσύνην ποὺ μοῦ ἔχάρισε τὸ ὀραῖον τρίπτυχον δπον δι' Πέτρος Chiesa μᾶς διηγεῖται τὴν ἴστορίαν μιᾶς συμμορίας μικρῶν παιδιῶν ποὺ ἔσκινε στὴν τύχη μέσα στὸ δάσος, φαντάζεται πῶς ἀνάκαλύπτει τὴν σπηλιὰ τῶν μαγισσῶν ἢ κάποιου δράκου, καὶ γυρίζει στὸ σπίτι τὸ βράδυν δλόχαρη καὶ λουλουδισμένη μ' ἄνθη τοῦ ἀγροῦ. Αἱ φυσιογνωμίες, τὰ κινήματα, ἡ ἔκφρασις δλων ἐκείνων τῶν παιδικῶν μορφῶν εἶναι καμωμένα μὲ τὴν πλέον χαριτωμένην ποικιλίαν καὶ μὲ ἀβροτάτην ἀκρίβειαν τίποτε τὸ ἐκ προθέσεως καὶ τὸ ἐπιτηδευμένον τὸ τοπίον εἶναι δροσάτο, γλυκὰ φωτεινόν δλα εἶναι ὑπομονητικὰ καὶ μὲ λεπτολογίαν μελετημένα ἀπὸ τὸν καλλιτέχνην, καὶ δυμως δὲν δείχνουν πουθενά τὴν κούρασιν. Ἡ Παιδικὴ Ζωὴ τοῦ Κιέζα εἶναι βεβαίως ἐν ἀπὸ τὰ καλήτερα ἔργα τῆς ἐκθέσεως τοῦ 1909.

Πόσα ἔργα ἀκόμη, ἐδῶ κ' ἔκει, ἀξια πολλοῦ λόγου! — καὶ μεταξὺ ἄλλων αἱ Γερόντισσες, τοῦ Φελίτσε Καζοράτη, καλὸς καὶ περέιργος πίναξ, κάπως ἔξαφνίζων μὲ τὸν χρωματισμὸν του καὶ τοῦ δποιον ἢ διάταξις ἐνθυμίζει διπωσοῦν κάποιας μεθόδους προσφιλεῖς εἰς τὸν μέγαν Τσανὸν ζωγράφον, τὸν Τιγνάτιον Θουλοάγα...

Καὶ μετὰ τὸν μακρὸν αὐτὸν περίτατον διὰ μέσου τῆς συγχρόνου τέχνης, δὲν ἔχει κανεὶς παρὰ ἔνα βῆμα νὰ κάμη, διὰ νὰ ἔστοιξῃ, μέσ' ἀπὸ τὰ δένδρα, τὴν μαργαριταρένιαν μαρμαρύην τῆς λιμνοθάλασσας, τὰ χαμόγελα τοῦ οὐρανοῦ, τὴν δμορφιὰ τῶν μαρμαρένιων παλατιῶν, ἔκει κάτω, εἰς τὸν χαμηλὸν μῶλον, ἵσα - ἵσα μὲ τὸ νερό, καὶ τὴν ἄνθησιν τῶν θόλων καὶ τῶν καμπαναριῶν μέσα στὸ φῶς... καὶ αὐτὸς εἶναι γλυκύτατα ἡδονικόν.

[² Αποσπάσματα.—Μετάφρ. Π.] ΓΑΒΡΙΗΛ ΜΟΥΡΕ

Η ΑΒΥΣΣΟΣ

A'

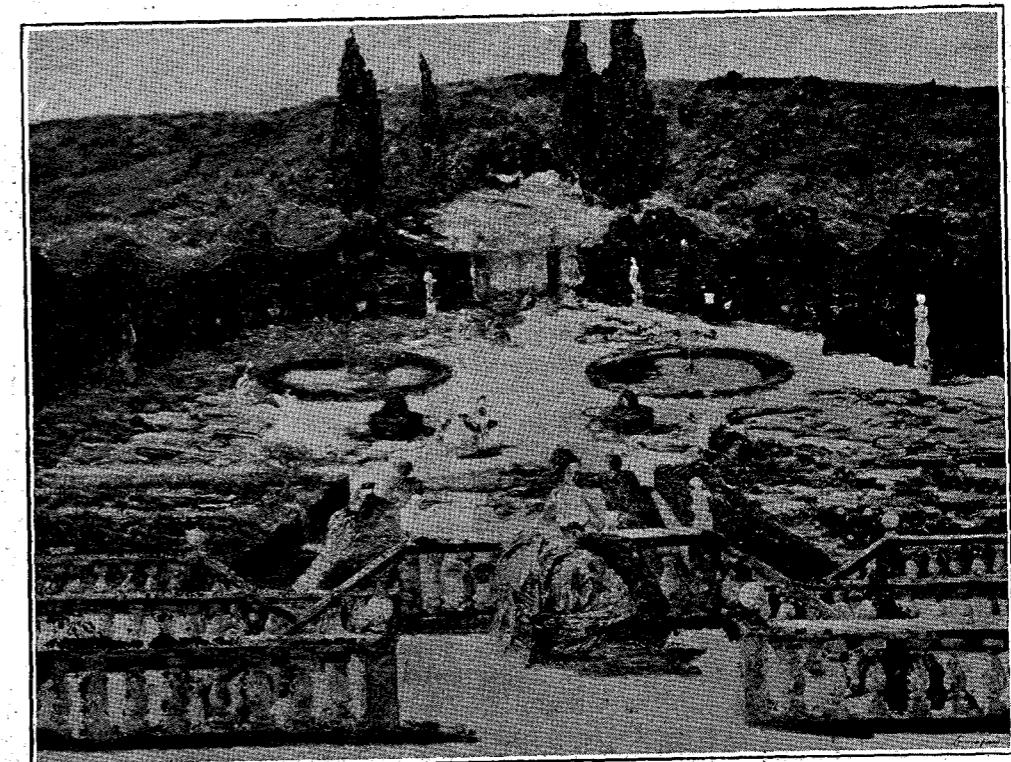
Ε βράδυαζε πλέον, καὶ αὐτοὶ ἔξακολουθοῦσαν νὰ περιπατοῦν καὶ νὰ διμιοῦν καὶ δὲν ἐπρόσεχαν οὕτε εἰς τὴν ὄραν οὕτε εἰς τὸν δρόμον. Εμπρός των εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου ἐμούριζε μικρὸν ἀλσος καὶ διὰ μέσου τῶν κλάδων τῶν δένδρων ἐσπινθηροβόλει ὡς πυρακτωμένος σίδηρος ὁ ἥλιος, κατέφλεγε τὴν ἀτμοσφαίραν, ἡ δποια μετεβάλλετο εἰς φλογώδη χρυσίζουσαν κόνιν. Τόσον πλησίον καὶ τόσον ζωηρός ἦτο

δ. ἥλιος, διστε ὅλα τὰ πέριξ, νομίζεις, εἰκαν ἔξαφρανισθῇ καὶ ἀπέμενε μόνος αὐτός, ἐχρωμάτιζε τὸν δρόμον καὶ τὸν ἴσοπεδων. Η λάμψις αὐτὴ ἐπρόξενε πόνον εἰς τοὺς δρφαλμοὺς τῶν περιπατητῶν ἐστράφησαν πρὸς τὰ ὄπιστα καὶ ἐν ἀκαρεὶ τὸ πᾶν ἐνώπιον τῶν ἔσβυσε, ἔγεινε ἥρεμον καὶ φαεινόν, μικρὸν καὶ εὐκρινές. Ἐκεὶ κάπου μακράν, ἔνα βέρστι καὶ πέραν, ἡ ἐρυθρὰ τῆς δύσεως ἀνταύγεια εἶχε καταλάβει ἔνα νῦψη-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Η ΓΟΥΜΕΝΑ, ΥΠΟ Ε. ΤΙΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Ο ΚΗΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ, ΥΠΟ ΕΜΜΑΣ ΤΣΙΑΡΗΝ

λὸν στέλεχος πεύκης, τὸ δποῖον ἐπυρπολεῖτο ἐν τῷ μέσῳ τῆς πρασινάδας, ὡς κηρίον ἐντὸς σκοτεινοῦ δωματίου δι' ἐρυθροῦ κατανγασμοῦ ἐκαλύφθη δόλος ὁ πρὸς τὰ ἐμπρός δρόμος, ἐπὶ τοῦ δποῖου τῷρα κάθε πέτρα ἔριπτε μακρὰν μελανὴν σκιάν, καὶ ἡ κόμη τῆς νεάνιδος κατηγάζετο ὑπὸ ἐρυθροχρόνου φωτοστεφάνου ἐκ τῶν ἥλιακῶν ἀκτίνων αἰτίνες διεπέρων αὐτήν. Λεπτὸς βόστρυχος ἀποχωρισθεὶς τῶν ἄλλων περιεστρέφετο καὶ ἐκματίζειν εἰς τὸν ἀέρα ὡσὰν μία ὀλόχονση πεταλοῦδα.

Τὸ ἐπερχόμενον σκότος οὔτε μετέβαλε οὔτε διέκοψε τὴν συνδιάλεξιν των, ἡ δποία ἐπίσης καθαρά, ἐγκάρδιος καὶ ἥρεμος ἐφλοίσβιζεν ὡς ρεῖθρον καὶ εἰς ἐν καὶ μόνον ἀπέβλεπεν: εἰς τὴν ἴσχυν, τὸ κάλλος καὶ τὴν αἰώνιότητα τοῦ ἔρωτος. Ἡσαν ἀμφότεροι νέοι: ἡ κόρη μόλις δεκαεπταέτις, δι Νιεμοβέτσκης κατὰ τέσσαρα ἔτη μεγαλείτερος, καὶ ἐφροδοῦσαν τὴν μαθητικὴν στολὴν καὶ οἱ δύο: ἐκείνη τὴν ἀπέριττον κανέλλοχρον ἐσθῆτα τῆς μαθητρίας τοῦ Γυμνασίου, ἐκείνος τὴν ὀραίαν στολὴν τοῦ φοιτητοῦ τῆς Σχολῆς τῶν Τεχνῶν. Ὅπως δὲ ἡτο ἡ διμίλια των, καὶ ὅλα των ἥσαν νέα, ὀραία καὶ ἀγνά: εὔσωμα, λυγερὰ σώματα, ὡς νὰ τὰ διεπέρων ὁ αἰθήρ, καὶ σύμφυτη πρὸς αὐτὸν, ἐλαφρὸν εὐκαμπτὸν βάδισμα καὶ γλυκεῖα φωνὴ καὶ εἰς αὐτὰς μάλιστα τὰς ἀπλουστέρας λέξεις ἀντηχοῦσα μὲ μελαγχολικὴν τρυφερότητα, δπως φλοισβίζει τὸ ωνάκιον κατὰ ἔαριντην νύκτα, δταν ἡ χιῶν δὲν ἔχει τακῆ ἀκόμη εἰς τὸν ἀμαυροῦν κάμπους.

Ἐβάδιζον καὶ εἰσήρχοντο εἰς πᾶσαν στροφὴν ἦν καθ' ὅδον συνήντων, καὶ αἱ μακραὶ βαθμῆδὸν λεπτυνόμεναι σκιαί των, γελοῦσαι ὡς ἐκ τῆς σμικρύνσεως τῶν κεφαλῶν, δὲ μὲν χωριστὰ ἐπροχωδοῦσαν, δὲ δὲ πλαγίως συνεχέοντο εἰς μίαν στενὴν καὶ μακρὰν, ὡς σκιὰ αἰγέρου, λωρίδα. Αὐτὸι ὅμως δὲν ἔβλεπον τὰς σκιὰς καὶ καὶ ὀμιλοῦσαν, ὀμιλοῦντες δέ, ἐκείνος μὲν δὲν ἀπέσυρε τὸ βλέμμα ἀπὸ τὸ ὀραῖον πρόσωπόν της, ἐπὶ τοῦ δποῖου ἡ ροδίνη δύσις, νομίζεις, ἀφῆκε μέρος ἐκ τῶν ἀβρῶν χωρατῶν τῆς, ἐκείνη δὲ ἔβλεπε χαμηλὰ εἰς τὴν ἀτραπόν, ἀπωθοῦσα διὰ τῆς ὅμιρολλας τῆς τὰ μικρὰ χαλκια τῆς δόδον καὶ παρηκολούθει τὰς ὑπὸ τὴν σκοτεινόχρουν ἐσθῆτα τῆς ἐναλλάξ προβαλλούσας δεξίας ἀκρας τῶν μικύλων ὑποδημάτων τῆς.

Ο δρόμος διεκόπτετο ὑπὸ αἴλακος μὲ κονιορτώδῃ καταχωσμένα κράσπεδα. Ἐσταμάτησαν πρὸς στιγμήν. Ἡ Ζήνα ἀνύψωσε τὴν κεφαλήν, ἐπεσκόπησε τὰ πέριξ μὲ θολερὸν βλέμμα καὶ ἥρωτησε:

— Ξεύρετε ποὺ εἴμεθα; Ἔγὼ ποτὲ δὲν ἥλθα ἔδω.

Ἐκείνος ἐπεσκόπησεν ἐπισταμένως τὴν θέσιν. — Ναί, ξεύρω. Ἐκεῖ, δπίσω ἀπὸ τὸν λόφον

ἐκεῖνον, εἶνε ἡ πόλις. Δώσατε μου τὸ χέρι σας — θὰ σᾶς βοηθήσω.

Ἐτεινε τὴν χεῖρα του, χεῖρα δχι χειρωνατικήν, — λεπτήν, λευκὴν ὡς γυναικείαν. Ἡ Ζήνα ἦτο εὔθυμος, ἔζητε νὰ πηδήσῃ μόνη της τὴν τάφρον, νὰ τρέξῃ, νὰ κραυγάσῃ « πιάστε με! » δὲλλα συνεκρατήθη, προσέκλινεν ἐλαφρῶς καὶ μὲ ἀξιοπρεπῆ εὐγνωμοσύνην τὴν κεφάλην καὶ μὲ τινα δειλίαν ἐτεινε τὴν χεῖρα, διατηροῦσαν ἀκόμη τὸ ἀβρὸν φούσκωμα τῆς παιδικῆς χειρός. Αὐτὸς ἐπόθει νὰ σφίγξῃ μέχρι πόνου τὸ ὑποτρέμον ἐκείνο χεράκι, ἀλλὰ συνεκρατήθη καὶ αὐτός, ἐκαμεν ἐλαφρὰν ὑπόκλισιν, τὸ ἐδέχθη μετὰ σεβασμοῦ καὶ σεμνοπρεπῶς ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον, δταν κατὰ τὸ πήδημα ἀπεκαλύφθη ἐλαφρὰ τὸ πόδι τῆς κόρης.

Καὶ ἐβάδιζον ἐκ νέου καὶ ὀμιλοῦσαν ἀλλ' αἱ κεφαλαὶ των ἥσαν πλήρεις ἐκ τῆς αἰσθήσεως τῆς πρὸς στιγμὴν προσψαύσεως τῶν χειρῶν. Ἐκείνη ἡ στάνατο ἀκόμη τὴν ἀδρὰν θερμότητα τῆς παλάμης καὶ τῶν ἴσχυρῶν δακτύλων του, αὐτὸς δὲ τὴν ἀβρὰν μαλακότητα τῆς μικύλλης χειρός της καὶ ἔβλεπε τὴν μαύρην σιλουέτταν τοῦ ποδός της καὶ τὸ μικρόν, τὸ ἐπιχαράντως καὶ ἀφελῶς περιβάλλον αὐτὸν ὑπόδημα. Καὶ ὑπῆρχε κάτι τὸ δριψὺ καὶ ταραχῶδες εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῆς λεπτῆς λωρίδος τοῦ λεικοῦ ἐσωφορίου καὶ τοῦ εὐτόροντο ποδός, τὸ δποῖον δὲ νέος ἥμιτρος εντόροντο ποδός, τὸ δέ τον δέντρον δέ τον ἥλιθο διάθεσις νὰ τραγουδήσῃ, νὰ τείνῃ τὰς χεῖρας του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ κραυγάσῃ: « τρέξετε, θὰ σᾶς πιάσω! » — τὴν ἀρχαίαν αὐτήν διατύπωσιν τοῦ πρωτογενοῦς ἔρωτος ἐν μέσῳ δρυμῶν καὶ ρσχθούντων καταρρακτῶν.

Καὶ ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τὸν πόθους, λυγμοὶ ὀνέβαινον εἰς τὸν λαϊμόν. . .

Αἱ μακραί, παραδόξοι σκιαὶ ἔχανοντο, καὶ δι κονιορτὸς τοῦ δρόμου ἐγίνετο τεφρός καὶ ψυχρός, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἔδιδαν εἰς τοῦ προσοχὴν καὶ ὀμιλοῦσαν. Εἶχαν ἀναγνῶσει καὶ οἱ δύο πολλὰ ὀραία βιβλία καὶ αἱ φωτειναὶ εἰκόνες τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἡγάπτησαν, ἔπαθαν καὶ ἔχανονταν διὰ τὸν ἀγνὸν ἔρωτα, ἐφέροντο πρὸ τῶν δρθαλμῶν των. Ἀνεπόλουν εἰς τὴν μνήμην των στίχους, τὸν δποῖον ἀλλοτε ἀνέγνωσαν, μὲ εὔθυμον μελωδικὴν ἀρμονίαν καὶ γλυκεῖαν μελαγχολίαν περιβάλλοντας τὸν ἔρωτα.

— Δὲν ἐνθυμεῖσθε ἀπὸ ποὺ εἴνε αὐτό; ἔρωτα δι Νιεμοβέτσκης, προσπαθῶν νὰ ἐνθυμηθῇ: « ... Καὶ εἶνε πάλι μαζί μου ἐκείνη ποὺ ἡγαπῶ, — δπον τῆς ἔκρυψα, χωρὶς νὰ τῆς πῶ λόγον, δλην τὴν μελαγχολίαν, δλην τὴν τρυφερότητα, δλον τὸν ἔρωτα μου ... ». —

— Οχι, ἀπεκρίθη ἡ Ζήνα καὶ ἐπανέλαβε

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΟΙ ΓΡΗΣ, ΦΕΛΙΤΣΕ ΚΑΖΟΡΑΤΗ

σκεπτική: — « ὅλην τὴν μελαγχολίαν, δλην τὴν τρυφερότητα, δλον τὸν ἔρωτα μου. . . ».

— Ολον τὸν ἔρωτα μου, — μὲ ἀκουσίαν ἥχω ἀπεκρίθη δι Νιεμοβέτεσκης.

Καὶ ἀνεμνήσθησαν πάλιν. Ἀνεμνήσθησαν τὰς ἀγνάς, ὡς τὸ λευκὰ κρῖνα, κόρας, τὰς περιβληθεῖσας τὸ μέλαν μοναχικὸν ἔνδυμα, καὶ ἐν μονήρει μελαγχολίᾳ πλανωμένας ἐντὸς πάροκου στρωμένου ἀπὸ φυτοπωδινὰ φύλλα καὶ εὐτυχεῖς μὲ τὴν δυστυχίαν των ἀνεμνήσθησαν καὶ τὸν ἄνδρας, τὸν ψερφάνοντος, τὸν ζωηρούς, ἀλλὰ πάσχοντας καὶ ἐκπιπαροῦντας τὸν ἔρωτα καὶ τὴν εὔθυμιτον συμπάθειαν τῶν γυναικῶν. Θλιβεραὶ ἦσαν αἱ προκληθεῖσαι εἰκόνες, ἀλλ' εἰς τὴν θλύψιν των φωτεινότερα καὶ καθαρότερα παρουσιάζετο: Ηράκλειος. Μέγας, ὡς τὸ σύμπαν, καθαρὸς ὡς ἡ ήλιος καὶ πάγκαλος ἀνεπτύσσετο πρὸ τῶν δρθαλμῶν των καὶ οὐδὲν ὑπῆρχε κραταιότερον καὶ ὀραιότερον ἐκείνον.

— Θὰ ἀποφασίσατε ποτὲ νὰ ἀποθάνετε χάριν ἐκείνου τὸ δποῖον ἡγαπᾶτε; ήρώτησεν ἡ Ζήνα, κυττάζουσα τὸ σχεδὸν παιδικόν της χεράκι.

— Ναί, θ' ἀποφάσιζα, — σταθερῶς ἀπήντη-

σεν δι Νιεμοβέτεσκης μετὰ παροησίας καὶ εἰλικρινείας παρατηρῶν αὐτήν. — Καὶ σεῖς;

— Ναί, κ' ἔγω, — είτε καὶ ἐσκέφθη. — Εἰνε

τέτοια εὐτύχια, ν' ἀποθάνῃ κανεὶς δι' ἐκείνον

ποὺ ἀγαπᾷ. Ἔγω πολὺ θὰ τὸ ηθελα.

Οἱ δρθαλμοί των ἀντικρύσματαν, καθαροί, ἥρεμοι, καὶ ἀντήλλαξαν κάτι τι καλὸν μεταξύ των καὶ τὰ χεῖλη των ἐμειδίασαν. Ἡ Ζήνα ἐσταμάτησε.

— Σταθῆτε, — εἶπε, — μιὰ κλωστὴ εἰς τὸ σακάκια σας. Καὶ ἐσήρωσε μετ' ἐμπιστοσύνης τὸ χέρι της πρὸς τὸν ὕμνον του καὶ προσεκτικὰ μὲ τὰ δυό της δάκτυλα ἀγρήρεσε τὴν κλωστήν.

— Νά την! — είπε καὶ σταθεῖσα ηρώτησε μὲ σοβαρότητα: — Διατί είσθε τόσον ἀδύνατος καὶ χρωδός; ἐργάζεσθε πολὺ — ναί; Νὰ μὴν κουράζεσθε, δὲν πρέπει.

— Τὰ μάτια σας εἶνε γαλανὰ καὶ αἱ κόραι των εἰνε φωτεινά σὰν σπίθες, — ἀπεκρίθη ἔκεινος.

— Τὰ δικά σας εἶνε μαῆρα. — Οχι — καστανά, θεομά, καὶ ἔχουν... .

— Η Ζήνα δὲν ἀπετελείωσε τί ἔχουν καὶ ἐστρεψε

τὸ πρόσωπον. Τὸ πρόσωπον τῆς ἐκκοκίνιζε σιγὰ σιγά, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἔθιολώδησαν καὶ ἔγειναν δειλοὶ, τὰ χεῖλη τῆς ἐμειδίασαν ἀκουσίως. Καὶ χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ τὸν μειδιῶντα καὶ κάπως εὐχαριστημένον Νιεμοβέτσκην, ἐπροχώρησεν ἀλλὰ ταχέως ἐστάθη.

— Κυττάξετε, ἔδυσεν ὁ ἥλιος! μὲ θλιβερὰν ἔκπληξιν ἀνεφώνησε.

— Ναί, ἔδυσε,— μὲ αἰφνιδίαν, δεξεῖαν θλῖψιν ἀπεκρίθη ἔκεινος.

Τὸ φῶς ἔσθυσεν, αἱ σκιαὶ ἔηφανίσθησαν καὶ δλα τὰ πέριξ κατέστησαν ὡχρά, ἄφωνα καὶ νεκρά. Ἀπὸ ἔκει ποὺ προτήτερα ἀπήστροπτεν ὁ πνυπολούμενος ἥλιος, ἀθορύβως τῷρα ἔσύροντο πρὸς τὰ ἄνω μελανοὶ ὅγκοι νεφῶν καὶ βῆμα πρὸς βῆμα κατεβρόχθιζαν τὸ γαλανὸν στερέωμα. Τὰ νέφη ἔπυκνάνοντο, συνεκρούόντο, βραδέως καὶ ποτιωδῶς μετέβαλλον γραμμάς, ὡς ἀφυπνιζόμενα τέρατα, καὶ νωθρῶς ἔκινοῦντο ἐμπρός, ὡς νὰ τὰ παρέσυρε, παρὰ τὴν θέλησίν των, ἀμελικτος, φοβερὰ δύναμις. Ἀποσπασθὲν ἀπὸ τὰ ἄλλα, ἐφέρετο δλομόναχον ἐν φωτεινὸν νηματῶδες νεφύδριον, ἀσθενές, τρομαγμένον.

B'

Αἱ παρειαὶ τῆς Ζήνας κατέστησαν ὠχραί, τὰ χείλη ἔγειναν κόκκινα, σχεδὸν αἵματοβαφῆ, αἱ κόραι ἀδιοράτως διεστάλησαν, ἐσκέπασαν τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ αὐτὴ ἐψιθύρισε σιγά:

— Φοβοῦμαι. Εἶνε τόσον ἥσυχα ἔδω. Μήπως ἔχαθήκαμε;

Ο Νιεμοβέτσκης συνέσπασε τὰς πυκνὰς ὀφρύνς του καὶ ἐπεσκόπησε τὴν τοποθεσίαν.

Χωρὶς ἥλιον, ὑπὸ τὴν δροσερὰν πνοὴν τῆς προσεγγιζούσης νυκτὸς ἡ τοποθεσία ἐφαίνετο ἀποκρυστικὴ καὶ ψυχρά. Παντοῦ ἀπλωμένος ἦτον ὁ τεφρὸς κάμπος μὲ τὸ χαμηλόν, ὡς νὰ ἥτο πατημένον χόρτον, μὲ τοὺς ἀργιλλώδεις αὔλακος, τοὺς γηλόφους καὶ τοὺς λάκκους του. Οἱ λάκκοι ἥσαν πολλοί, βαθεῖς, ἀπόκρημνοι καὶ χαμηλοί, σκεπασμένοι ἀπὸ ἔρπουσαν χλόην ἐπ' αὐτῶν ἀθορύβως εἶχε πλέον ἐπικαθῆσει τῆς νυκτὸς τὸ σκληρὸν σκότος· καὶ ἡ ἴδεα, δτὶ ἔδω ὑπῆρχον ἀνθρώποι, δτὶ κάτι ἔκαμναν καὶ τώρα δὲν ὑπάρχουν, καθίστα τὸ μέρος τοῦτο ἐπὶ μᾶλλον ἔρημον καὶ μελαγχολικόν. Ἐδῶ κ' ἔκει, ὡςάν τολύπαι ίώδους ψυχρᾶς ὅμιλης, ὑψοῦντο ἀλση καὶ δρυμοὶ καὶ σὰν νὰ ἐπερίμεναν τί θὰ τοὺς εἴποιν οἱ διεσπαρμένοι λάκκοι.

Ο Νιεμοβέτσκης κατέπνιξε τὸ ἔγερθν ἐν αὐτῷ βαρὺ καὶ σκοτεινὸν αἴσθημα τῆς ταραχῆς καὶ εἰπε:

— Οχι, δὲν ἔχαθήκαμε. Ἔγὼ ξεύρω τὸν δρόμον. Πρῶτον θὰ περάσωμεν τὸν κάμπον, ἐπειτα ἀπὸ ἔκεινο τὸ μικρὸν δάσος. Φοβεῖσθε;

— Εκείνη ἐμειδίασε γενναίως, καὶ ἀπεκρίθη.

— Οχι. Τώρα δχ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπι-

στρέψωμεν γρήγορα εἰς τὸ σπίτι — γιὰ τὸ τσᾶϊ.

Γρήγορα καὶ ἀποφασιστικὰ ἐπροχώρησαν, ταχέως ὅμως ἔβραδυναν τὸ βῆμα. Δὲν ἔβλεπαν δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἥσθιαντο ὅμως τὴν σκυρωτὴν ἔχθροτητα τοῦ ἀνεσκαμμένου ἐδάφους, τοῦ περιβάλλοντος αὐτοὺς μὲ χλίσις ἀμαυρούς ἐταπικούς ὀφθαλμούς, καὶ τὸ συναίσθημα τοῦτο τοὺς συνεπληξίαζε πρὸς ἀλλήλους καὶ τοὺς ἔνθυμιζε τὴν παιδικήν των ἥλικιαν. Καὶ αἱ ἀναμνήσεις των ἥσαν φωτειναί, καταγαζόμεναι ὑπὸ τοῦ ἥλιου, ὑπὸ τοῦ πρασίνου φυλλώματος, ὑπὸ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ γέλωτος. Ὡς νὰ μὴν ἥτο τοῦτο ζωή, ἀλλὰ ἐν ἀπέραντον, ἥρεμον ἄσμα, φωναὶ τοῦ δποίου ἥσαν αὐτοὶ οἱ Ἰδιοί, δύο μικρὲς νότες: ἡ μία ἥχηρὰ καὶ διαυγῆς ὡς τοῦ κρουσμένου κρυστάλλου· ἡ ἀλλὴ δλίγον βαθυτέρα, ἀλλὰ ζωηροτέρα — ὡς τοῦ κώδωνος.

Ἐφάνησαν ἀνθρώποι — δύο γυναικες, καθήμεναι εἰς τὸ χεῖλος βαθέος ἀργιλλώδους λάκκου· ἡ μία ἐκάθητο μὲ τὸν ἔνα πόδα ἐπάνω εἰς τὸν ἄλλον, καὶ εἶχε τὸ βλέμμα προσηλωμένον πρὸς τὰ κάτω τὸ μανδήλιον τῆς κεφαλῆς της εἶχεν ἀνασηκωθῆ, ἀποκαλύπτον τοῦφρες μπερδευμένης κόμης· ἡ ωάχις ἔκυρτοντο καὶ ἀνέσυρε πρὸς τὰ ἐπάνω ρυπαρὸν πολικάπι μὲ χονδρὰ δωσάν μῆλα ἀνθη καὶ μὲ λιμένην τὴν ζώνην. Δὲν ἔστραφη νὰ ἰδῃ τοὺς διαβαίνοντας. Ἡ ἀλλὴ ἥτο μισοπλαγιασμένη πλησίον της, μὲ ὑπτίαν τὴν κεφαλήν. Τὸ πρόσωπόν της ἥτο σκαιόν, πλατύ, μὲ ἀνδρικὰς γραμμάς, καὶ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της, ἐπὶ τῶν ἔξεχόντων μῆλων, ἔκαιπαν δύο ἔρυθραὶ κεφαλόχροοι κηλίδες, δμοιαὶ πρὸς δύο προσφάτους ἔκδοράς. Ἡτο ρυπαρτέρα τῆς πρώτης καὶ ἔβλεπε τοὺς ἔρχομένους εὐθέως καὶ ἀδιαφόρως. Ὁταν ὑπέτοι ἀντιπρῆθον, ἥρχισε νὰ τραγουδῇ μὲ ἀδρὰν ἀνδρικὴν φωνήν:

Μόνο γιὰ σένα, ἀγάπη μου,
σὰν ἄνθος μυρωδάτο ἄνθισα . . .

— Βαρβάρα, ἀκοῦς; Ἡρώτησε τὴν σιωπηλὴν φύλην της καὶ, μὴ λαβοῦσα ἀπάντησιν, ἐγέλασε γέλωτα ἥχηρὸν καὶ βάναυσον.

Ο Νιεμοβέτσκης εἶχε γνωρίσει τοιαύτας ρυπαρὰς γυναικας καὶ τοιαύτας μάλιστα μὲ πολυτελῆ καὶ ὡραῖα φορέματα, τὰς εἶχε συνηθίσει, καὶ τώρα διωλίσθησαν πρὸ τῶν βλεμμάτων του καὶ, χωρὶς ν' ἀφήσουν ἔχην, ἐηφανίσθησαν. Η Ζήνα ὅμως, ποὺ σχεδὸν τὰς ἥγγισε μὲ τὴν κανελλόχροον πενιχρὰν ἔσθια της ἥσθιανθη ποιάν τινα ἔχθροτητα, ἀθλιότητα καὶ κακίαν εἰσδύσασαν πρὸς στιγμὴν εἰς τὴν ψυχήν της. Μετά τινα ὅμως λεπτὰ ἡ ἐντύπωσις αὐτῇ ἐξηλείφθη, ὡς σκιὰ νεφέλης γόργως τρέχουσα ἐπὶ χρυσούσης κοιλάδος, καὶ δταν κατόπιν των βαδίζοντες διῆλθον δύο: ἀνήρ μὲ κασκέτον καὶ σακάκι, ἀλλὰ γυμνόπους, καὶ μία ἀπὸ ἔκεινας τὰς ρυπαρὰς γυναικας, τοὺς εἶδε, ἀλλὰ δὲν

ἥσθιανθη τίποτε. Ἐπὶ πολλὴν ὕδων παρηκολούθη ἀκόμη τὴν γυναικα καὶ κάπως ἔξεπλάγη διατί νὰ φορῇ τόσον λεπτήν ἔσθια, σχεδὸν κολλημένην, ὡσάν νὰ ἥτο βρεγμένη, περιβάλλουσαν τοὺς πόδας της καὶ τὸν ποδόγυρον μὲ παχὺ στρῶμα βροβόρου ἐτικολλημένον εἰς τὸ ὑφασμα. Κάτι ταραχῶδες, νοσηρὸν καὶ φοβερῶς ἀπελπιτοῦ πότηρον εἰς τὸν κυματισμὸν τοῦ λεπτοῦ καὶ ρυπαροῦ ἔκεινον ποδογύρου.

Καὶ ἔβαδιζαν πάλιν, καὶ δμιλοῦσαν, δπισθέν των δὲ ἐκινεῖτο ναθρῶς μαύρη νεφέλη, φίττουσα διαφανῆ, μετὰ προφυλάξεως ἔξαπλουμένην σκιάν. Εἰς τὰ ἀναπεπταμένα ἀκρα τῆς νεφέλης ἀμυδρῶς ἀνεπήδησαν κίτρινα χαλκόχροοι κηλίδες καὶ διὰ φωτεινῶν, ἀθορύβως ἔξελισσομένων δρόμων ἐκρύπτοντο δπισθέν τοῦ βαρέος ἄσκου της. Καὶ τὸ σκότος καθίστατο ἀπαρατηρήτως πυκνότερον καὶ λανθάνον, ὕστε ἥτο δύσκολον νὰ τὸ ἀντιληφθῇ κανείς, καὶ ἐφαίνετο δτὶ δλον αὐτὸν ἥτο ἡμέρα, ἀλλὰ ἡμέρα βαρέως ἀσθενῆς καὶ ἥρεμα ἐκτνέουσα. Ομιλοῦσαν τώρα περὶ τῶν φοβερῶν ἔκεινων αἴσθημάτων καὶ σκέψεων τὰ δποῖα ἐπέρχονται εἰς τὸν ἀνθρώπων κατὰ τὴν νύκτα, δταν κοιμᾶται, καὶ οὔτε ἥχοι, οὔτε λόγοι τὸν ἀπασχολοῦν καὶ δπως τὸ σκότος πλατὺ καὶ πολυόμματον, καθὼς εἶνε ἡ ζωή, στερρῶς ἐπεκάθηται ἐπ' αὐτοῦ τὸν προσώπου του.

Φαντάζεσθε τὸ ἀπειρον; Ἡρώτησεν ἡ Ζήνα θέτουσα τὴν ἀπαλήν της χειρα ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ καμψύουσα τοὺς ὀφθαλμούς.

— Οχι. Τὸ ἀπειρον . . . Οχι, — ἀπεκρίθη δΝιεμοβέτσκης κλείων ὀνσαύτως τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἔγω δμως τὸ βλέπω ἐνίστε. Πρώτην φορὰν τὸ εἶδα δταν ἥμουν ἀκόμη μικρά. Εἶνε σὰν τ' ἀμάξια. Στέκεται ἔνα ἀμάξι καὶ ἀλλο, καὶ ἀλλο καὶ τόσο μακρύ, χωρὶς τέλος, δλο ἀμάξια. . . Φοβερόν!

Η Ζήνα ἀνεσκίρτησε.

— Άλλα διατί τάχα ἀμάξια; ἐμειδίασεν δΝιεμοβέτσκης, καίτοι δὲν ἥτο εὐχαριστημένος.

— Δὲν ἥξεύρω. Αμάξια. — Ενα, δύο. . . χωρὶς τέλος.

Τὸ σκότος ὑπεισήρχετο πυκνότερον, καὶ ἡ νεφέλη εἶχεν ἥδη διέλθει ὑπὲρ τὰς κεφαλάς των καὶ ἐμπόρις, ὡς νὰ ἐκύπταξε τὰ ωχοιάσαντα καὶ καταβεβλημένα πρόσωπά των. Καὶ δλονὲν συγχότερα ἐπληθύνοντο αἱ μελαναὶ μορφαὶ τῶν ἔρωτος.

— Νὰ πάλιν ἀνθρώποι! χαρωπῶς εἶπεν η Ζήνα.

[Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές]

[Ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ, ὑπὸ Α. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ]

Λ. ΑΝΔΡΕΪΕΦ

κωμένων ρυπαρῶν γυναικῶν, ὡς νὰ τὰς ἔξωθμουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν οἱ βαθεῖς, ἀγγωστον διατί ἐκσκαφέντες λάκκοι, καὶ θορυβωδῶς ἐκμάτιζαν οἱ βρεγμένοι ποδόγυροι των. Ότε μὲν ἀνὰ μία, δτὲ δὲ κατὰ ζεύγη ἥτο τρεῖς-τρεῖς ἐνεφανίζοντο αὗται καὶ αἱ φωναὶ των ἀντήχουν βροντώδεις καὶ παραδόξως μεμονωμέναι εἰς τὴν ψυχρανθεῖσαν ἀτμοσφαρίδαν.

— Τί εἰνε αὗται αἱ γυναικες; Ποῦ ενδρέθησαν τόσαι; Ἡρώτησεν ἡ Ζήνα περιδεής καὶ σιγά.

Ο Νιεμοβέτσκης ἔγνωριζε τί ἥσαν αὗται αἱ γυναικες καὶ κατελήφθη ὑπὸ φόβου διότι ενδρέθη μετὰ τῆς Ζήνας εἰς τὸ ἀθλιον καὶ ἐπικίνδυνον τοῦτο μέρος, ἀλλ' ἀπεκρίθη ἥσυχος:

— Δὲν ἥξεύρω. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ δμιλοῦμεν δι' αὐτάς. Νά, τώρα θὰ περάσωμεν αὗτὸ τὸ μικρὸν δάσος καὶ ἀμέσως θὰ φθάσωμεν εἰς τὴν πόλιν. Κρῆμα πὸ ἐβγήκαμεν τόσον ἀργά.

Τῆς ἐφάνη αἱ κωμικὸν νὰ τῆς λέγῃ δτὶ ἥταν ἀργά, ἐνῷ ἐβγήκαν πατὰ τὶς τέσσερες, καὶ τὸν ἐκύπταξε καὶ ἔχαμογέλασε. Αἱ δφροῦς του δμως ήσαν συνεπασμέναι καὶ ἔκεινη τοῦ ἐπρότεινε, καθησυχάζουσα καὶ παρηγοροῦσα:

— Πάμε γρηγορώτερα. Θέλω τοσαί. Άλλα νά, καὶ τὸ δάσος δὲν ἀπέχει πολύ.

— Πηγαίνομεν.

— Οταν εἰσῆλθον εἰς τὸ δάσος καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν δένδρων σιωπηλῶς συνετυκνώθησαν ἀνωθεν τῶν κεφαλῶν των, ἔγένετο βαθὺ σκότος, οὐδὲν διάποτος ἡμέρας καὶ ἀνεκτόν.

— Δῶστε μον τὸ χέρι σας, — ἐπρότεινε δΝιεμοβέτσκης. Ἐκείνη ἔδωκεν ἀτόλμως τὴν χειρα καὶ ἡ ἐλαφρὰ πρόσηγαυσις, νομίζεις, ἀπεδίωξε τὸ σκότος. Αἱ χειρες των ἥσαν ἀκίνητοι καὶ δὲν συνεμλίβοντο, η Ζήνα μάλιστα ἀπεμακρύνθη δλίγον ἀπὸ τὸν συναδόν της, δλη των δμως ή συναίσθησις συνεκεντρώθη εἰς τὴν ἐπαφὴν τοῦ μικροῦ τούτου μέρους τοῦ σώματος δπου προσήγγιζαν αἱ χειρες της.

— Άλλα διατί τάχα ἀμάξια; έμειδίασεν δΝιεμοβέτσκης, καίτοι δὲν ἥτο εὐχαριστημένος.

— Δὲν ἥξεύρω. Αμάξια. — Ενα, δύο. . . χωρὶς τέλος.

Τὸ σκότος ὑπεισήρχετο πυκνότερον, καὶ ἡ νεφέλη εἶχεν ἥδη διέλθει ὑπὲρ τὰς κεφαλάς των καὶ ἐμπόρις, ὡς νὰ ἐκύπταξε τὰς κεφαλάς των βαδίζοντες διῆλθον δύο: ἀνήρ μὲ κασκέτον καὶ σακάκι, ἀλλὰ γυμνόπους, καὶ μία

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΖΩΗ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Ο αὐλόγυρος καὶ ἡ πεζοῦλες τῶν ναῶν, ἔπειτα ἀπὸ τὴν λειτουργίαν, κάθες Κυριακάν καὶ ἑορτήν, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, ἥσαν τὰ κέντρα τῆς ἀφανοῦς ἐθνικῆς ζωῆς καὶ δράσεως τῶν σκλάβων πατέρων μας· ἐκεῖ τὸ πόδι καὶ τὸ μάτι τοῦ τυράννου δὲν ἔφθανεν ἐκεῖ, γύρω τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ πρωτόγερου καὶ τῶν δημογερόντων, γύρω τῶν γραμματισμένων καὶ κάπως γραμματισμένων ἀπὸ τοὺς χωρικούς, ἐσυνάζοντο καὶ ἀντῆλλασσαν τὰς σκέψεις των καὶ τὰς εἰδήσεις, δοσας εἶχαν, περὶ τῶν ἔξωτερικῶν καὶ τῶν ἐσωτερικῶν προσαγμάτων ἐκεῖ ἐγίνοντο αἱ μυστικαὶ συνεννοήσεις διὰ τοὺς κλέφτες τῶν βουνῶν, τοὺς διποίους οἱ τύραννοι κατεδίωκαν ἐκεῖ ἀνεκοίνωνεν διὰ τὰ βάσανα, δοσα τοὺς ἐπότιζε καθημέρων ἡ αὐθαιρεσία καὶ ἡ ὁμότης τῶν κατακτητῶν, καὶ ἐγίνοντο συμβούλια περὶ τῶν μέσων, μὲ τὰ διποῖα οἱ δυστυχισμένοι ραγιάδες θ' ἀντεπέχοντο κατ' αὐτῶν.

Σιγά· σιγὰ αἱ συνεννοήσεις αὐταὶ ἐσυστηματοποιοῦντο, προκειμένου μᾶλιστα περὶ τῆς ἀπὸ ποιοῦ ἔξενρεσεως τρόπου κορεσμοῦ τοῦ ἀκορέστου στόματος τοῦ κυβερνητικοῦ καὶ τοῦ σουλτανικοῦ ταμείου—τῶν διποίων οἱ ἀντιπόσωποι, οἱ σπαῆδες, περιήρχοντο τὴν δούλην χώρων ἀπειλητικοὶ καὶ καταστρεπτικοὶ—καὶ τῆς μεταξὺ τῶν κατοίκων κάθε χωρίου κατανομῆς τῶν φορολογικῶν βαρῶν καὶ ἐγεννήθη ἡ ἀνάγκη ν' ἀνατεθῇ εἰς δύο ἢ τρεῖς ἐκ τῶν προοχόντων, λόγῳ ὑπολήψεως, γνῶσεων ἡ ὑλικῆς ἀνεξαρτησίας, διὰκανονισμὸς τῶν μεταξὺ τυράννων καὶ δούλων δοσοληψιῶν ιδίως. Καὶ οὐτωπῶς, μὲ τὸν καιρόν, ἀνεγνωρίσθη ὡς θεσμὸς ἡ δημογερονήτια καὶ ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους, οἱ διποῖοι ἐνδουν πάντοτε διὰ συμφέρον εἶχαν ν' ἀνέχωνται κάθε τὸ διποῖον οἰκονομικῶς ἐδυνάμωνε τοὺς χριστιανούς, καὶ τοὺς ἔκαμψεν ἵκανον διὰ περισσοτέρας χρηματικᾶς παροχῆς.

Ἐνδοκίμησε δὲ καὶ ἔξειλήθη πληρέστερα καὶ ἀποτελεσματικώτερα διὰ θεσμὸς αὐτός, διὰ αὐτοφήρης, καὶ ἀργαρος καὶ ἀνεπίσημος, ιδίως εἰς τὰ ὅρεινὰ χωρία καὶ ταπτώτερα, τὰ διποῖα οἱ πασσάδες δὲν ἐνθυμοῦντο, παρὰ εἰς τοὺς καιροὺς τῶν ἐσοδειῶν καὶ τῶν εὐποριῶν ἐκεῖ τῶν ἀλύσεων οἱ κλοιοὶ ἥσαν χαλαρώτεροι πάπως καὶ διὰ τῆς δουλείας δχ̄ τόσον πνιγηρός, δοσον εἰς τὰ κέντρα καὶ τὰ πεδινὰ χωρία.

Κατ' ἀρχάς, δπως εἶπα, οἱ δημογέροντες ἔργον εἶχαν ν' ἀναλογίζουν μὲ δικαιοσύνην καὶ ἰσότητα τὸ τί εἴπετε νὰ συνεισφέρῃ κάθε οἰκογένεια, διὰ ν' ἀπαρτισθῇ τὸ ποσόν τὸ διποῖον διὰ τύραννος ἀπῆτε ἀπὸ τὸ χωρίον ὡς φόρον, καὶ

διὰ τὴν εἰσπραξιν αὐτὴν διώριζαν ἐνα καφιμάλην, δηλαδὴ εἰσπράττορα· ἐπίσης δὲ νὰ κανονίζουν τὰς ἀγγαρείας, τὰς διποῖας ἐπέβαλλαν κάθε τόσον οἱ πασσάδες εἰς τὸν χριστιανούς.

«Οσάκις δὲ δὲ διηγέρεται τὸν Φωτάκος εἰς τὸν Απομνημονεύματα του, ήτης τὸν ἀδικήση πομπούλοιν ή οἰκογένειαν, ἔστελλε καὶ εἰδούτεν ἀνθρώπων τῆς ἔξουσίας καὶ ἀπαιτούσεν διὰ τοῦ ήθελεν, οἱ δὲ κάτοικοι, διὰ τῶν γερόντων τοῦ κοινοῦ, ἀνελόγιζαν τὰς ζητούμενα, ή τὸ χρήματα ἥσαν ή καμμία ἀλλη ἀγγαρεία».

Ἄλλα διλονὲν διηγέρεται τῶν κοινοτήτων ἐμορφώνετο καὶ ὑπεισήρχετο εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον τοῦ δορυκτήτορος καὶ ἀνεγνωρίζετο σιωπηρῶς παρ' αὐτοῦ. Ο φοροσυλλεκτικὸς σκοπὸς ἦτον ἡ βάσις, ἀλλὰ τὴν ἐντολὴν τὴν διποίαν ἀπὸ τοὺς δημοφύλους εἶχαν οἱ δημογέροντες καὶ τὴν ἐπιβολὴν τὴν διποίαν ἥντλουν ἀπὸ τὴν ἐντολὴν ἀντῆτην, ἔξησκουν καὶ διὰ ἀλλας ἀνάγκας τῆς διλότητος μετ' ὀλίγον ἐμερίμνων διὰ τὴν παροχὴν τῶν πρώτων γραμμάτων καὶ στοιχειωδῶν γνῶσεων εἰς τὰ παιδιά τῶν μελῶν τῆς κοινότητος, εἴτε πληρώνοντες διδάσκαλον, εἴτε διὰ τῶν ἴερέων ἐσυμβίβαζαν τὰς μικροδιαφορὰς μεταξὺ τῶν δημογενῶν ἐπιρολάμβαναν τὰς μεταξύ τῶν ἀδικιάς ὑπεστήριζαν χρηματικῶς ἡ ἡθικῶς δοσούς εἶχαν ἀνάγκην προστασίας πέντες καὶ κατατρεγμένους.

Μὲ τὴν διμόνοιαν καὶ τὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν κοινότητα τῶν φόρων καὶ τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἐλπίδων ἐτρέφετο οὐτωπῶς καὶ ἐδυναμώνετο τὸ αὐτόφυτον δένδρον τῆς Κοινότητος. Καὶ εἰς τινα μέρη τῆς χώρας καὶ εἰς μερικὰς ἐποχάς, ἡ δύναμις του καὶ ἡ ἀκμή του καὶ ἡ ἔξαπλωσις τῶν προστατευτικῶν ἀλάδων του, ἡ φανερὰ πλέον, ἀπένατι τῶν τυράννων, διεμορφώθη εἰς ἀρτιον θεσμόν, ἀλλὰ καὶ εἰς ζωοδοτείρον κοινωνικήν δύναμιν, καινοφανή εἰς τὴν ἔως τότε ἰστορίαν τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ἐπιστήμης.

Καὶ ἐκεῖνο τὸ διποῖον ἀποτελεῖται ὑπέροχον τίτλον τιμῆς διὰ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα εἰνε ἡ ιδιότυπος καὶ θαυμαστὴ ἔξελιξις, τὴν διποίαν ἔλαβεν ἡ Κοινότης τῶν Ἀμπελακίων τῆς Θεσσαλίας, διὰ τοῦ καταστατικοῦ ἔγγραφου τὸ διποῖον ὑπεργάφη τὴν ιανουαρίου 1795.

Ἡ ἡμερομήνια αὐτὴ εἶναι σημαντικωτάτη διὰ τοὺς Ἑλληνας ἡμᾶς, διότι σημειώνει σταδιούμενον μεγάλον εἰς τὴν κοινωνικήν καὶ οἰκογένειαν, διὰ ν' ἀπαρτισθῇ τὸ ποσόν τὸ διποῖον διὰ τὸν βιωτικῶν μερικῶν εἰς τὴν κοινωνικήν καὶ οἰκογένειαν μας.

Οἱ ἀπαίδειτοι χωρικοὶ τοῦ ἀσήμιον ἔως τότε Θεσσαλικοῦ χωρίου ἔλυναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην

πρωτικῶς καὶ θετικῶς τὰ μεγάλα κοινωνικὰ προβλήματα, τὰ διποῖα ἐβασάνισαν ἔκτοτε καὶ βασανίζουν καὶ τώρα καὶ θὰ βασανίζουν ἀκόμη τὴν ἐπιστήμην τὰ προβλήματα ἐνεκάρια τόσον λαίλαπες κοινωνικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ καταστροφαὶ ἐπακολουθοῦν.

Χωρὶς νὰ εἶναι μαθηταὶ τοῦ Fourier ἢ τοῦ Saint-Simon ἢ τῶν ἀλλών κοινωνικῶν μεταρρυθμιστῶν, ἐπραγματοποίησαν, μονομερῶς ἔστω εἰς τὴν βαμβακομηχανίαν, τὰ ίδανικά, τὰ διποῖα εὑφραίνουν τὸν χραφείον των πλάττουν μὲ στοργικὰ χέρια τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Κοινωνίας διὰ τῆς ἀνιδρύσεως της ἐπὶ νέων βάσεων ἀλληλεγγύης καὶ ισότητος τόσον εἰς τὸ ἔργον δοσούντος τοῦ διαμερίσματα, μὲ σύστημα ἀντιπροσωπευτικόν, διαμαστὸς ἐλληνικὸς θεσμὸς ὃ ἀνεπτύσσετο ἔτι μᾶλλον καὶ θὰ εὐδοκίμει, συγκεντρώνων ἐν ἑαυτῷ κάθε κοινωνικὴν δρᾶσιν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νέων ἀρχῶν τῆς ἀλληλεγγύης ἐδραζομένην.

Τοῦτο ἀποδεικνύει ἡ εὐτυχῆς δρᾶσις καὶ ἡ ζωτικότης τῶν ὀλίγων Κοινοτήτων, αἱ διποῖαι λειτουργίαιν σήμερον εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Λακεδαίμονα καὶ παρέχουν πρότυπα οἰκονομικέσσεις διαχειρίσεως τῶν κοινῶν συμφερόντων τοῦ χωρίου των ἐπάστητη, ἀποβαίνουσαι ὀλονὲν μικρογραφίαι κυβερνήσεων, μὲ σύνεσιν καὶ πρόνοιαν καὶ φειδὼ διαχειρίζομεναι καθεμία τὸ κοινὸν ταμεῖον, τὸ διποῖον ἀλλοῦ τροφοδοτοῦν μικρὰ εἰσόδημάτα κοινοτικῆς περιουσίας, ἀλλοῦ ἐκούσιαι εἰσφοραὶ τῶν ἐντοπίων καὶ τῶν ἔντευμένων συγχωρίων των.

Ἐχω ὑπὸ δψιν μου τὴν ἐσχάτως ἐκδοθεῖσαν λογοδοσίαν τοῦ IA ἔτους τῆς κοινότητος Βαμβακοῦ (ἐπαρχία Λακεδαίμονος — δῆμος Οἰνούντος).

Εἶνε νὰ θαυμάζῃ κανεὶς τὸ τί εἰμπορεῖ νὰ κατορθώσῃ εἰς τὸν τόπον μας ἡ ιδιωτικὴ πρωτοβουλία, χειραφετουμένη ἀπὸ τὴν φονικὴν κομματικὴν καὶ κυβερνητικὴν ἐπιφρονίην.

Ίδου τί ἔλεγα τελευταίον εἰς τὸ Α΄ Πανελλήνιον Συνέδριον Γεωργίας Βιομηχανίας καὶ Εμπορίου, περὶ τῆς Κοινότητος Βαμβακοῦ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς διποίας συνεδρεύσας ἐπρότεινα τὴν εἰς Κοινότητας ὁργάνωσιν τοῦ Κράτους πρὸς ἐπίτευξιν μετὰ τῶν λοιπῶν καὶ τοῦ γεωργικοῦ σκοποῦ:

«Ἀπόδειξιν τρανὴν τῶν εὐεργετικῶν ἀποτελεσμάτων τῶν κοινοτήτων παρέχει ἡ θαυμαστὴ λειτουργία τῆς ἀπὸ δωδεκαετίας ιδρυθείσης εἰς Βαμβακοῦ τῆς Λακεδαίμονος Κοινότητος. Χωρὶς ὑποχρεωτικὰς εἰσφοράς, δι' αὐτοπροσαρτείων δωρεῶν τῶν ἀπανταχοῦ Βαμβακιτῶν, διεκειψόμην ἔως τὴν 117 δλας χιλιάδας δραχμῶν, μὲ οἰκονομικὴν φειδὼ καὶ εὐστοχίαν διατεθείσας διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς γεωργίας, τῆς δενδροφυτείας καὶ τῆς κτηνοτροφίας καὶ πάντων τῶν βιωτικῶν δρων τῶν κατοίκων».

¹ Ambélaiki, ou les associations et les municipalités helléniques... par F. Boulanger, Paris 1875.

τῆς Κοινωνιολογίας, στηριζομένης τώρα ἐπὶ τῶν ἀλλων προγενεστέρων φεραρχικῶς θετικῶν ἐπιστημῶν εἶναι κοινὸν χρῆμα διτὶ μέρος τῆς αὐτοβουλίας (έλευθερίας) τοῦ ἀτόμου ἔξαλείφεται (καταπιέζεται) ἀπὸ τὴν τάσιν τῆς Κοινωνικῆς ὁργανώσεως (χάριν τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος καὶ τῆς κοινωνικῆς τάξεως, δῆπος θὰ ἔλεγε μεταφυσικὸς πολιτειολόγος). Διὰ τοῦτο εὐδίσκονται νόμοι, κυρίως εἰς τὴν ἡθικὴν ἀναγόμενοι, οἱ δῆποιοι ἐνῷ φαίνονται ἀτομιστικῶς παραλόγοι οὐχ ἥπτον ὑπάρχονταν καὶ θὰ ὑπάρχονταν εἰς κάθε κοινωνίαν. Καὶ διὰ τοῦτο ἐπίσης τὸ φαινόμενον τῆς θυσίας δὲ λίγων πρὸς ὑπεράσπισιν ἐθνικὴν π.τ.λ. παρουσιάζεται καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν καὶ εἰς τὴν ἀτομικὴν συνείδησιν ὡς εὔλογον καὶ ἐπανιετόν. Οὕτω: τιθεμένου τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος ὡς κυρίου σκοποῦ καὶ εἰς τὴν ποινικολογίαν, πρέπει νὰ ζητηθῇ τρόπος μηροτέρας δύον τὸ δυνατὸν πιέσεως τοῦ ἀτόμου καὶ ἀδικίας αὐτοῦ. Εἰδικῶτερον, προκειμένου περὶ τῆς ἀνακρίσεως, ἀφοῦ βέβαιον εἶναι διτὶ η μὴ διαφυγὴ τοῦ ἐγκληματίου κατορθώνεται ἀσφαλέστερον διὰ ποιᾶς τίνος ἀνακριτικῆς αὐτοβουλίας καὶ μυστικῆς ἐνεργείας, πρέπει νὰ ζητηθῇ πῶς δύον τὸ δυνατὸν νὰ μὴ πιέζωνται οἱ κατηγορούμενοι καὶ πῶς δύον τὸ δυνατὸν πλειότερα νὰ τοῖς παρέχωνται μέσαν ὑπερασπίσεως. Εἰς τοῦτο η ποινικολογία ἔτεινεν ἀπὸ αἰώνων βαθμαίως διὰ τῆς ἐξελίξεως.

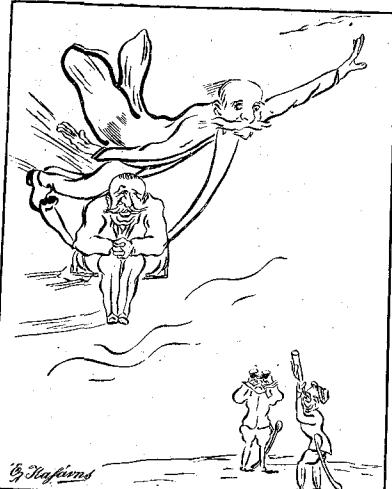
Συγκεκριμένως διὰ τὴν Ἑλλάδα, λαμβανομένου ὑπὸ δύψιν ἀφ' ἐνὸς διτὶ βεβαίως η δημοσία ἀσφαλεία δὲν εἶναι παγία, ὥστε νὰ ἔχωι πεποίθησιν περὶ τῆς ἀσφαλείας των οἱ μάρτυρες, καὶ διτὶ τοῦ νόμου η καταστρατήγησις ἐπι-

διώκεται καὶ ἐπιτυγχάνεται περισσότερον η εἰς ἄλλα πολιτισμένα κράτη, ἀφ' ἑτέρου δὲ διτὶ οἱ ἀνακριταὶ δὲν εἶναι κατηγορισμένοι ἀγαθῶς ὅσον ἀλλαχοῦ καὶ διτὶ διτὸς σεβασμὸς τῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου εὐκολώτερον ἐδῶ παραβλέπεται, παρουσιάζεται ἀνάγκη νὰ ἐξευρεθῇ μικτόν τι σύστημα, διὰ τοῦ δηποίου καὶ η ἀνάκρισις νὰ γίνεται ἀπολύτως καὶ η ἀνθαίρεσία νὰ περιορίζεται.

Τοιοῦτον ἥθιλησε νὰ ὑποδεῖξῃ η συσταθείσα Γνωμοδοτικὴ Ἐπιτροπή, δρίζουσα διτὶ πρέπει νὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν τῆς ἀνακρίσεως πρὸς τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν. Τοῦτο δῆμος δὲν ἀρκεῖ, διότι οὕτως η ἀνάκρισις παρουσιάζεται συντελεσμένη, διτὸν λαμβάνῃ γνῶσιν αὐτῆς διτὸν κατηγορούμενος. Καὶ η μερικὴ διάταξις τοῦ ἀρχοντος 8 τοῦ σχετικοῦ Γαλλικοῦ νόμου, η κανονίζουσα τὰ τῆς ἀπομονώσεως τοῦ κατηγορούμενου, γενικευομένη, θὲ ἀπετέλει ἴσως τὴν ὀφελιμωτέρον ἐπὶ τοῦ παρόντος μεταρρύθμισιν τοῦ νόμου: καθοριζομένου διτὶ η ἀνάκρισις διεξάγεται μυστικὴ (ἥτοι καθ' ὅν τρόπον η Ποινικὴ Δικονομία μας δρίζει) εἰς χρονικὸν διάστημα μὴ δυνάμενον νὰ παραταθῇ πλέον τῶν 10 ημερῶν, διεξάγεται δὲ φανερὰ κατόπιν (ἥτοι καθ' ὅν τρόπον διτὸν διορθίσεις δρίζει) μέχρι πέρατος αὐτῆς, δυναμένου πάντοτε τοῦ κατηγορούμενου ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐξακολούθησιν αὐτῆς καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν δέκα ημερῶν τῆς μυστικῆς διεξαγωγῆς. Τοιοῦτο δύοπτως η ἀνάκρισις ἐπισπεύδεται, ἐξασφαλίζεται διὰ τῆς προσωρινῆς μυστικότητος, ἐξελέγχεται δὲ καὶ τροποποιεῖται διὰ τῆς ἐπακολουθούμενης δημοσιότητος.

I. ΖΕΡΒΟΣ, ΑΡΕΤΑΣ

ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΥ

«Χρόνος» — Τὸ πρῶτον ἐλληνικὸν ἀεροπλάνον: «Ο δερονατῆς Λ' Αθανάσιος μετὰ τοῦ ἀερο-φόρου του Μπλεϊκώ.

«Δάσρην» — Απὸ τὰ παράξενα τῆς... φυλλολογίας: Πρωτοφανή προσόντα ἀνεγήγησον... φυλλολογίας φύσεως.

«Αθήναι» — Γελοιογραφία λογογράφων, ὑπὸ Γ. Ροΐλου: «Ο κ. Σπυρ. Παγανέλης.

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

Nόμοι

Ο ΜΑΘΙΤΗΣ — Πῶς περιγράτε τὸν καιρόν σας;

Ο κ. ΑΣΟΦΟΣ — Μὲ τὴν ἀνάγνωσιν.

Ο ΜΑΘ. — Θὰ εὐδίκητε ὡρισμένως κανένα πολὺ ἐνδιαφέρον τι βιβλίον. Ἐχετε τὸ υφός ἀνθρώπου καλοφαγμένου πνευματικῶς.

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Ακριβῶς. Εὐρῆκα ἓνα πολὺ ἐνδιαφέρον ἀνάγνωσμα.

Ο ΜΑΘ. — Θὰ ἡμουν πολὺ περίεργος νὰ μάθω.

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Διαβάζω δλα τὰ νέα νομοσχέδια ποὺ φημίζει τὰς ημέρας αὐτάς η Βουλή.

Ο ΜΑΘ. — !!!!

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Διατί ἐκπλήττεσθε;

Ο ΜΑΘ. — Σᾶς ἐγγάριζα χαλκέντερον. Δὲν ἐπίστενα δῆμος ποτέ, διτὶ η ἡμέρα ἐνὸς ἀνθρώπου ἀρκεῖ διὰ νὰ διατρέξῃ, ἐστω καὶ ἐπιτροχάδην, τὸ ἀπέραντον αὐτὸν ὑλικόν.

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Σηκώνομαι ἀπὸ τὰς πέντε τὸ πρωῒ καὶ κομοῦμαι μετὰ τὰ μεσάνυκτα. Ποτὲ ἀνάγνωσις δὲν μ' ἐδέσμευσε τόσον πολὺ. Ἐχει μίαν ποικιλίαν ποὺ θέλγει καὶ ξεκοράζει. Ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ στρατιών τοῦ διατρέπεται τοῦ ιδιοκότητας. Καὶ διοβάζω ἀδιάκοπα καὶ ἐνδιαφέρομενα καὶ τὰς οἰκονομίας τέλος, τώρα μὲ τοὺς φόρους, τώρα μὲ τὰς οἰκονομίας, τώρα μὲ τοὺς δασκάλους, τώρα μὲ τοὺς τελώνας. Περνοῦν ἀπ' ἐμπόρος μου, ως εἰς ὄνειρον, τὰ πλέον διαφορετικὰ πρόσωπα καὶ πράγματα σκηναὶ καὶ εἰκόνες, ἀριθμοὶ καὶ καθηλιστικά σημεῖα. Ἐνθυμούμαι πράγματα ποὺ εἶχα λησμονήσει τὴν ὑπαρξίαν των καὶ βλέπω ἄλλα, τὰ δποτα δὲν ἐφαντάσθηκα ποτέ μου. Κάτι σὰν κοσμογονία περνᾷ μπροστά μου καὶ κάτι τι σὰν κοσμοχαλασία. Σᾶς συμβούλευν ωνάφιστε καθε ἄλλην ἐγγασίαν καὶ νὰ κάμετε αὐτὸν κάμνω ἐγώ.

Ο ΜΑΘ. — Μὲ γαργαλίζετε...

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Οταν τὸ κάμετε θὰ μ' ἐνθυμηθῆτε. Θὰ νομίσετε διτὶ εὐρέθητε ἔξαφνα, προσκεκλημένος τοῦ Θεοῦ, εἰς τὰς ἐπτά ημέρας τῆς Δημιουργίας. Εἰμι πορούσατε ποτὲ νὰ ὀνειρεύθητε τέτοιαν τύχην; Καὶ πάλι, μὲ μίαν ἀλλαγὴν τῆς σκηνογραφίας, θὰ νομίσετε διτὶ παρευρίσκεσθε, προσκεκλημένος τοῦ Διαβόλου, εἰς τὴν συντέλειαν τοῦ Κόσμου. Εἶναι πρᾶγμα ποὺ καθένας εἰμπορεῖ νὰ τὸ ἐπιτέχῃ;

Ο ΜΑΘ. — Φαντάζεσθε λοιπὸν διτὶ οὐδημιούργησης τὸν κόσμον μὲ νομοσχέδια;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Καὶ πῶς ἀλλέως; «Ολος δ φυσικός καὶ ἡθικός κόσμος διέπεται ἀπὸ νόμους. Ποτὸς τοὺς ἔκουεις; Ο Θεός εἰς τὰς ημέρας τῆς Δημιουργίας, διτὶ πενθανόν, διτὶ πενοῦν, διτὶ αἰδιούνται, διτὶ καταπίεσθαι. Ο Θεός δὲν τοὺς δίδει καμμίαν ἀφόσιν. Δὲν ἄλλαζει οὔτε ἔνα ἀρθρόν ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν του.

Ο ΜΑΘ. — Ωστε δ Θεός...

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Ο Θεός είναι ἀπλούστατα πάνοφος.

Ο ΜΑΘ. — Σοφάτερος ἀπὸ τὴν Ελληνικήν Κυβέρνησιν;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Υποθέτω.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

«Λευκάς - Ιθάκη»

Ο διευθυντής τῆς ἐνταῦθα Γερμανικῆς Ἀρχαιολογίκης Σχολῆς ἐδημοσίευσε καὶ ἐφέτος τὴν πέμπτην ἐπιστολήν περὶ Λευκάδος - Ιθάκης, ἐν ἥ ἐκτίθεντο τὰ ἀποτέλεσματα τῶν ανασκαφῶν τοῦ 1908 (Fünfter Brief über Leukas - Ithaka: Die Ergebnisse der Ausgrabungen von 1908, von Wilh. Dörpfeld).

Ἐίνε γνωστὸν μεθ' διποίας ὅξισθαντον ἐπιμονῆς καὶ ἐπιστημονῆς μεθόδου κατώρθωσεν διαπρεπεστερος καὶ εὐμεθοδώτερος τῶν μέχρι τοῦ περιόδου ἡ έξερευνητῶν τῆς ἀρχαίας Ελληνικῆς γῆς νὰ παράσχῃ ἀπο-

δεῖξεις, δι' ᾧ τείνει νά γεινη παγκούνως πιστευτή ή
ψευδία αὐτοῦ περὶ τῆς νήσου Λευκάδος ὡς τῆς Ἰθά-
κης τῶν ὅμηρικῶν χρόνων.

Οδυσσεα, παρείχοντας ἀκριβῆ μαρτυρία περὶ τῶν τόπων, ἐν οἷς ἔγινοντο αἱ ὑμνούμενα πρᾶξεις, ταῦτα ὅμως δὲν συνεφώνουν πρὸς οὐδέμιαν τῶν θέσεων, αἵτινες ἔθεωρογήθησαν μέχρι τοῦδε ὡς ἡ Ὀμηλικὴ Ιεάμη. Οἱ Δρόρ-
feld ἀπέδειξεν, ὅτι πᾶσαι αἱ διηγηματικαὶ παραδόσεις
συνετέλουν εἰς τὸ νὰ ἀποδεχθῇ τις, ὅτι ἐν θέσει Νιδοὶ¹
τῆς Δευκαλίδος εἴχεντο τοιιούταν τοιιούταν οὐλαὶ.

της Λευκαΐδος εκείνη τη πολυσύρουλητος Ήμάχη. "Ολόκληρος σχεδόν δ' ἐπιστημονικὸς κόσμος ἔξηγέρθη κατὰ τῆς νεας ταύτης θεωρίας, και σχεδόν μετά σωματώντων ὑπεδέχθη ταύτην. 'Αλλ' δ' Dörpfeld ἀπτότης ἀνέλαβε και διά τῆς σκαπάνων νά ἀποδεῖξῃ διτι δὲν ἔθεωρήθη ἡς ἀρκούντων μόνον ὥπο τῶν γραφτῶν παραδόσεων μαρτυρούμενον' ἀνέλαβε νά ἀνάκαλύψῃ ἐν τῇ ὅποιει-χειση̄ θέσει τὴν πόλιν και τὸ ἀνάκτορον τοῦ ὅπουσέως.
Ἄει,

Αἱ ἀποτυχίαι τῶν πρότων ἐτῶν δὲν τὸν ἀπήλπισαν, ἀντημείρθη δὲ λαμπρὸς ἡ ἐπιμονὴ του, διότι κατό τὰ τελευταῖα ἔτη τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Αευκαλδος ἀνεῦρεν εἰς μέγιστον βάθος ἐπὶ τῆς θέσεως Νυδού, ἀν μη τὸ ἀναμενόνειν πολύτιμον ἀνάκτορον τοῦ Ὀδυσσέως, λειψάνα δύμως πόλεως τῶν χρόνων τοῦ Ὀδυσσέως, ητις κάλλιστα ἥδυνατο να είνει ἡ Ὁμηρικὴ Ιθάκη.

Κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος τὸ κυριάτερον ἀποτέλεσμα τῆς ἀνασκαφῆς αὐτοῦ ἦτο ἡ εὑρεσίς τάφων μετὰ κτερισμάτων ἐκ πηλοῦ, χαλκοῦ καὶ διαφόρων ἄλλων ὑλῶν. Οἱ τάφοι αὐτοῖς εὑρίσκονται ἐκτὸς κτισμάτων στρογγυλῶν, ἀνάλογών τουσὶ πρός τοὺς ἀρχαιοτέρους τάφους τῆς μυκηναϊκῆς Ἀκροπόλεως, διότι καὶ ἐκεῖνοι περιβάλλονται ὑπὸ κτίσματος κυκλικοῦ, μολονότι ὡς ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν χώρων, ἐν οἷς εὑρίσκονται οἱ τάφοι τῶν Μυκηνῶν καὶ τῆς Λευκάδος, θά ἦτο κατ' ἀνάγκην διάφορος ὀλύμπον καὶ διηγματισμὸς τῶν στρογγυλῶν τούτων περιβλημάτων τῶν τάφων.

Οι ενδεθέντες τάφοι, ών οι μὲν είνε τοῦ βασιλικοῦ γένους καθὰ συμπεραίνεις ὁ Dörpfeld, οἱ δὲ τῶν λοιπῶν πολιτῶν, δημιούρους πρὸς τοὺς ἐν διαφόροις ἄλλαις παναρχαῖαις Ἑλληνικαῖς πόλεσιν, ἕδιφ δὲ ἐν Γύρυνθι, Ορχομενῷ, Σεινάλῳ κλ. ενδεθέντας· εἰνε ἡγιαδὴ τετράπλευροι, κατεσκευασμένοι διὰ τεσσάρων ἀπλῶν ἐπὶ τῶν πλευρῶν ἑστημένων πλακῶν, ὧν ἡ παρὰ τοὺς πόδας ἔχει λοξῆν θέσιν· οὗτοι ἔχουσι μέγεθος αὐτοφόρετον ἀνθρωπίνου ἀναστήματος, διότι ἐν αὐτοῖς νεκροὶ ἐτίθεντο μὲν συνεσταλμένους τοὺς πόδας, ὃς ἂν ἔκαθητο ἦν νάρκημαντο. Ἐπὶ τῶν εἰναῦτοῖς πηλίων ἀγγείων, δημιούρησαν πρὸς τὰ δοπιὰ εὑρόθησαν ἐν ταῖς γνωτέραις μηνυμονευθείσαις παναρχαῖαις πόλεσι, καὶ ἐν Ιυνίᾳναις ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις τάφοις, ἀποδεικνύεται, τι καὶ οὓς χρόνους ἐν Μυκήναις καὶ ταῖς ἄλλαις Ἑλληνικαῖς πόλεσιν· ἥκμαζεν ὅ λαδος ἐκείνος, οὗτινος οἱ γέμονες διεβήγανον τὸν Τρωϊκὸν, ὑπῆρχε μὲν ἐπὶ τῆς Λευκάδος, ἀκροβώτης ἐν ᾧ θέσει δὲ ὁ Dörpfeld αὐτοφόρων πρὸς τὰ ἐκ τῆς Ὀδυσσείας ἔξαγομένα τοιτορικὰ μαρτύρια παρεδέχετο, διτὶ ἔκειτο ἡ Ὀμηρικὴ δάκη, πόλις ἔχουσα λαόν τὸν αὐτὸν πρὸς ἐκείνους συνάντησιμόν, πιθανώτατα λοιπὸν ἡ πόλις τοῦ Ὀδυσσέως.

μάτων ἐγένετο δὲ τοῦτο ἀλλαχοῦ μὲν ἐνωρίτερον, ἀλλαχοῦ δὲ βραδύτερον, ἀλλαχοῦ δὲ πάλιν ὁ ἀρχέτυπος πολιτισμὸς τοῦ λαοῦ ἔκεινου διετηρήθη δῶλος ἀμιγῆς, καὶ ως ἐκ τούτουν διαφορὰ τῶν ενδημάτων εἰς τὰς διαφορούς ἐν Ἑλλάδι μέχρι τοῦνδε ἀποκαλυφθείσας χώρας τῶν Ἀχαιῶν.

Ἐκ τῶν ἐπιτυχιῶν τῶν τελευταίων ἐτῶν παρασινούμενος δόκιμος ὁ Κ. Dörrfeld θάλασσανθήση τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Λευκαΐας πρὸς ἀποκαλύψιν τῶν τάφων καὶ τοῦ βασιλικοῦ ἀνακτόρου, εὐθὺς ως κατορθώθη νὰ γίνη ἡ ἀπαλλοτρίωσις τῶν ἀνασκαπτέων χώρων, διπερ
ὑπάρχει ἐλπίς νὰ γίνη λίαν ταχέως.

Τῆς ἐπιστολῆς προτάσσεται μία δραία περιγραφὴ τοῦ ἀνὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Λευκάδος τοξειδίου τοῦ Γερμανοῦ αὐτοκράτορος, κλείει δὲ αὕτη μὲ περὶ ληψῶν τῶν ἔχατων περὶ τοῦ ζητήματος τῆς Λευκάδος - Ἰθάκης - φανερῶν στοιχαιώσεων συγγραμμάτων.

Τὴν θεωρίαν αὐτοῦ περὶ Λευκάδος· Ἰθάκης, περὶ
οὐ λαοῦ τῶν Ἀχαιῶν, ὡς καὶ περὶ τῶν ἀνασκαφῶν
ἥτις Λευκάδος ἐν γένει, θά δημοσιεύσῃ ὁ κ. Dörpfeld
ἰροσεχῶς εἰς μέγα βιβλίον φέρον τὸν τίτλον Alt-
thaka.

K.

H Kόρη τοῦ Ἀντίου
ἢ μὲν Κύοιε Μιχαλίδη,

ΕΠΙ τοῦ ἔξακουστοῦ ἀγάλματος, τὸ διποῖον ἀγορά-
σασα ἡ Ἰταλικὴ κυβερνήσις ἀπέκτησε διὰ τὰ πλού-
τα Μουσεῖα τῆς Ῥώμης, τῆς Κόρδοβας τοῦ Ἀριόνος, κατά
ἡμέτερον μοῦ γράφει καθηγητῆς τῆς Ἀρχαιολογίας
τῶν πολὺ γνωστῶν ἐν Ἰταλίᾳ τὰ ἔξης: «Αἱ γνῶμαι
εἰρὶ τοῦ ἀγάλματος διίστανται ποιὸν ἀλλήλων. Ἐννοι
ἐνναντίον ἀναβιβάζουν αὐτὸν εἰς τὸν οὐρανὸν τῆς ὁραιότη-

'H Kóρη τοῦ Ἀντίον

Πίλε Κύριε Μιχαηλίδη,

ΤΕΡΙ τοῦ ἔξακουστοῦ ἀγάλματος, τὸ δόπιον ἀγορά-
σσα ἡ Ἰταλικὴ κυβέρνησις ἀπέκτησε διὰ τὰ πλού-
τα Μουσεῖα τῆς Ῥώμης, τῆς Κρήσης τοῦ Ἀρίων, κατὰ
ὕμπτωσιν μού ψεύδει καθηγητῆς τῆς Ἀρχαιολογίας
τῶν πολὺν γνωστῶν ἐν Ἰταλίᾳ τὰ ἔξιας: «Ἄλι γνῶμαι
εἰρὶ τοῦ ἀγάλματος διστανταὶ πολὺν ἀλλήλων. Ἐνοι
ἐν ἀναβιβάζουν αὐτὸν εἰς τὸν οὐρανὸν τῆς ὁραιότη-
τος — κατὰ λέξιν ἀντιγράφω τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιστολὴν
ὑφίσιον Ἰταλοῦ καθηγητοῦ —, οἱ περισσότεροι δὲ
νομίζουν μόνον ὁμιλίαν ἀντίγραφον ὀλίγης ἀξίας:
ἄλλοι αὐτὸν βεβαίως δὲν ἔχουν δικαιον. Ἡ Κόρη εἶναι
ναδικὸν παράδειγμα κοσμίας τέχνης· εἶναι πρωτότυ-
πην ἔχει νεότερον πιεύμα καὶ τὸ ἀντικείμενον εἶναι
στήριξιν. Ο Lecuyer ἐπλήσισε τὸν περισσότερον τῇ
μεθείρᾳ, θεωρήσας αὐτὸν παρθένον κιθαρίζουσαν.
ἄλλοι νομίζουν αὐτὴν ποιήτριαν ἢ ιέρειαν. Ο Com-
petti μέλλει γράψειν ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ Κασσάνδρα.
μοι ἔφαντε πιθανῶς Ἰφιγένεια. — Ο Klein τὴν
ἔδιδε τῷ Λεωχάρῳ ὁ Altmann εἰς σχολὴν τῆς Μι-
λάτας Ἀσίας: Ὅτι Lecuyer εὐρίσκει αὐτὴν Πραξιτελείου
χῆραν, ἄλλοι δὲ Λυσιππείου. Εμοὶ φαίνεται πολὺν συγ-
γόνης τῇ ἐν Σαμοθράκης Νίκῃ καὶ τῇ Μαινάδι τῇ ἐν
ορολίνῳ· πιστεύω ὅτι εἶναι ἔργον τῶν πρώτων ἐλλη-
πιτῶν χρόνων, τὸν Ἀσιατικῆς σχολῆς. Ἐν αὐτῇ
ἀρχουσιν ἵνην διαφορετικῶν κλίσεων τὰ μάτια μόνον
εἰς τὸ Πραξιτελικὸν τῆς. Ἡ συμμόρφωσις εἶναι Λυσιπ-
πή, τὸ πάσχος Σκοτάδειον δμοιάζει τῷ τύπῳ τῆς
γειάς. Ἡ πλαστικὴ τῶν γυμνῶν μερόδην εἶναι διαφο-
ρετική· ἡ ἢ τῶν ὑφασμάτων ὀλλάς εἶναι ἀδύνατον, ὡς
εἰς λέγουν, ὅτι ταῦτα εἶναι δύο μέρη διαφόρων
ἀλμάτων ἡ τούλαχιστον διασφόρων ἀγάλματοποιῶν.
εστε ἄλλο ὡρισμένον δὲν ἡμπορῷ νά σας εἰπῶ·
ε πρόβλημα, καὶ τοῦτο αὐξάνει τὴν ἀξίαν τοῦ
ἀλμάτος».

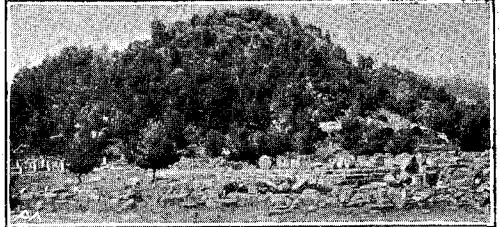
καὶ ἔγω, φίλε Κύριε Μιχαηλίδη, εὐφρίσκω ὅτι ἐπὶ παρόντος τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶνε τὸ ἀληθέστατόν τοῦ. Ἡ ἀλήθεια, ἂν μᾶς ἐδίδετο ἑτοίμην, δὲν θά. εἰχε μίαν ἀξίαν ἀξίες μόνον ἡ ζήτησίς της. Ἔτοι κακόν τὸ εἶπε κάποιος τῶν παλαιῶν Γάλλων λογοτεχνῶν. Σφιγξ ἐκφρινθήσθη κατὰ πετρῶν ὅταν εὑρέθη κάκος νά λύσῃ τὸ αἰνιγμά της, τουτέστι νό διῆ τὴν ἀλήθειαν κατὰ πρόσωπον. Τί θά ἐγίνετο καὶ δ ἀνθρώπος, αἴφνις ἀφρεστοὶ τὸ μυστήριον καὶ ἥδυνατο νά πρόσωπον πρὸς πρόσωπον τὴν Ἀλήθειαν; Θά ἦτο γε τότε αὕτη ἡ θαυμαζούμενη σῆμερον Κόρον τοῦ

^{περισσότερον} Ἀντίου, ή κυθαρίζουσα πάρθένος, ή ποιήτρια, ή ιέρεια, ή Κασσάνδρα, ή Ἰφιγένεια — Κόρη πάντοτε — ή εἰδεχθῆς τις γραῖα; Τίς οἶδε;

Τίτλος σας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΜΙΑ ἐνεπίγραφος πλάξι, ἵκανης ἀρχαιολογικῆς ἀξίας,
φέρουσα τὰς λέξεις ὡρος τεμένουσι^ς ἐδωρήθη εἰς
τὸ Μουσεῖον Αἰγαίης ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Λογοθέτη.

ΕΙΣ τὰς 22 Νοεμβρίου, βανδάλοι κατέρρευσαν φωτιά
εἰς τὸ ιερόν Κρόνιον τῆς Ὄλυμπίας. Εὐτυχῶς οἱ
ἔπιμεληται τῶν ἀρχαιοτήτων, ίδοντες τὰς πλόγας, καὶ
δ ὀστυνόμις ἐποδόφθασαν καὶ τὰς ἔσβυσαν.

Τὸ Κρόνιον τῆς Ὀλυμπίας

εντονος καὶ πιστὴ ύπερφάσις τῶν ἀρχαιολογικῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους, καὶ ἡ ἐπαναφορά τῶν ταραχθέντων ἀρχαιολογικῶν πραγμάτων εἰπὲ τῆς ἀρχαίας εὐθείας ὅδου τῆς ἐν συναδελφικῇ ἡγήνη καὶ ἀράπτη συνεργασίας». Μέλλη τοῦ Συνδέσμου δύνανται νῦν γείνουν πάντες οἱ «Ελληνες ἀρχαιολόγοι ἢ φιλάρχαιοι πολῖται, ἀφοῦ ἔγκριθῇ των ὥστε μελέτην ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς». Ή πώτη ἐμφάνισης τοῦ Συνδέσμου ἔγεινε μετὰ τὴν δημοσίευσην μᾶς ὃσον ἔντονό τόσον καὶ πειτεῖταις, διὸ ἀκριβολόγουν παρατάξεως γεγονότων, δηλώσεως του, ὃπου μετά παρρησίας ἔκενται ἡ παρεξήγησις μὲ τὰς ἔνεας «Ἀρχαιολογικάς Σχολάς καὶ πρασδίδονται εἰς τὴν ἀδανασίαν αἱ λεπτομέρειαι τῆς δράσεως τοῦ τέως Γενικοῦ Ἐφόδου», — δράσεως συστηματικῶς παρεμποδίζούσης πᾶσαν ἐργασίαν καὶ ἀνασκαφὴν ὑπὸ «Ελληνος ἀρχαιολόγου. Δέν μας ἐπιτρέπει ὁ χῶρος νάναδημοσιεύσωμεν τὴν δηλώσιν αὐτὴν τῶν ἀρχαιολόγων μας. Ἀλλὰ παντὸς «Ελληνος ἢ ψυχῆς διὰ τὸν κ. Καββαδίαν:

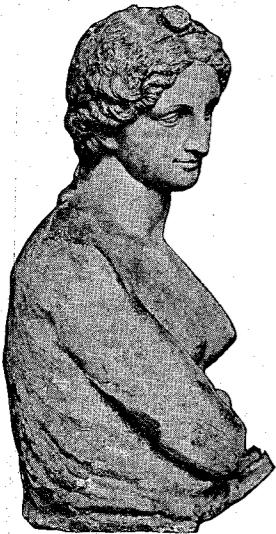
ΤΑ ἀρχαιολογικά — εννοοῦμεν τὰ προσωπικά ξητήματα, καὶ ὅμι τὴν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν τῶν ἀρχαιολόγων μας — ἀρχίζουν νὰ φωτίζωνται, ἀφοῦ ἀρκετά ἔσκοτισθησαν. Τὴν ἀναχώρησιν τοῦ κ. Καβαδίου διὰ Βιέννην καὶ τὴν προσωρινὴν ἀντικατάστασιν του εἰς τὴν γραμματείαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Πιπαβασιλείου ἐπηκολούθησεν ἡ δριστικὴ ἀνακήρυξις τοῦ κ. Τσούντα ὡς γραμματέως. Παρηγήθη ὁ δεύτερος ἀντιπρόσδοτος τῆς Ἐταιρείας κ. Λυδέρος καὶ ἀντὶ αὐτοῦ ἔξελέγη ὁ κ. Μιστρώτης, τὴν οὕτω δὲ κενωθεῖσαν θέσιν συμβούλου ἐκλήθη νὰ καθέξῃ ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ν. Πολίτης. Καὶ ἴδου μετ' ὅλιγον παραιτεῖται ὁ πρῶτος ἀντιπρόσδοτος κ. Τσούβανότουλος, καὶ μένει κεφαλὴ τῆς Ἐταιρείας ὁ κ. Μιστρώτης. Ἐν τῷ μεταξὺ μίᾳ ἐπιστολῇ ἀπέστειλε ἄρχαιοιλόγους μας παροιουσάσθη

Πόση ἀσχημία γύρω κ' ἐπάνω εἰς τὴν ὥραιότητα τῶν
ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν! Ἐπρεπε νὰ ἔλθῃ ἡ 15
Αὔγουστου διὰ νὰ τὴν κάμη νὰ φύγῃ!

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

· Ἡ ἔκθεσις τῆς Δός · Ιγγλέση

στησαν εἰς τὸν ὑπουργὸν διὶ μὲν τὰς προτεινομένας μεταρρυθμίσεις ὅχι μόνον δὲν θύγοντα αἱ ἔνεναι ὀρχαιολογικαὶ σχολαῖ, ἀλλὰ τοῦνταν μεγάλοι εὐκόλοι καὶ παρέχοντα εἰς αὐτᾶς δι' ἀνακαράς καὶ μελέτας εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. — Διότι, πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν, οἱ ἔνεναι ὀρχαιολόγοι ἔδειξαν ἀρκετὴν δυσαρέσκειαν διὰ τὴν ἀνάγκαστην ἀπομάρυνσιν τοῦ κ. Καββαδία καὶ παρεξήγαστην σχετικά πάσην δημοσιεύματα τοῦ καθημερινοῦ τύπου. — «Ο. κ. Ζαΐμης ὑπερσέθη εἰς τοὺς ὀρχαιολόγους τὴν ὑποβολὴν σχετικοῦ νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλὴν. Τὸ ποδῶν τοῦτο εὐχάριστον ἡκολούθησε καὶ διεύτερον: ἡ σύμπτηξις «Συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων Ὀρχαιολόγων», τοῦ δποίου κύριος σκοπὸς είναι «ἡ ἀποκατάστασις καὶ ἀνίψιωσις τοῦ γονότου τῆς ἐλληνικῆς ὀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας, ἡ

Η πρόσωπη πού ένομισθη έγγονον του Λεονάρδου Δάτα Βίντση

χαλασμένην, πού έπλήρωσε 175,000 μάρκα είς ένα παλαιοτάλην τού Λονδίνου και την άγρασε διά λογαριασμὸν τοῦ μουσείου του. Τὴν ἔφερεν εἰς τὸ Βερολίνον, τὴν ἔβλεψεν εἰς περίποτον οὗτον μέσω εἰς τὸ μουσεῖον — καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐπισκεπτῶν δὲν ἔχότωνε νά τὴν ἀποθανάσῃ. Εἶναι ζηγον τοῦ μεγάλου Λεονάρδου Δάτα Βίντση! — είχε διακρηγότες ὁ κ. διευθυντής. 'Αλλ' ίδον ἐμφανίζεται ένας φιλαλήθης' Αγγλος κ. Λούκας—ἀπὸ τοῦνα πάντας μου κατὰ τὰ 1845, έχων ως ὑπόδειγμα μίαν εἰκόνα τοῦ Δάτα Βίντση.

Ἄρα τὸ ζηγον δὲν εἶναι παλαιόν, ἄρα δὲ δόκτωρ Μπόντες ἐπλήρωσε τὸν κοῦκον για ἀρδούν... Είτε καὶ ἀμέσως ἔξεροράη τὸ σκάνδαλον δῆλη ή Γερμανία ἔφριξε, καὶ πρὸς στιγμὴν ἐλλησμόνης τὸ οἰκονομικὸν θούζυγον καὶ τοὺς ναυτικοὺς ἔξοπλισμούς τῆς δύνατον μαρτυρεῖται, — ἐπῆγε καὶ ὁ Κάιζερ ἀντοροστώπων εἰς τὸ Μουσεῖον, ἐκύταξε τὴν προτομὴν καὶ ἀπεφάνθη, ὡς ἀλάθητος ἐπιτειχέντος: — Εἶναι τοῦ Δάτα Βίντση! Ο παρισινὸς μάλιστα «Φιγαρώ, διατείνεται διτοι, παραφῶν τὸν Καίσαρα, εἰπε: — Veni, vidi... Vinci. Άλλα φαίνεται δὲν εἶχε καὶ πολλῆν πεποίθησιν εἰς τὴν αὐθεντίαν τῆς γνώμης του ὁ Κάιζερ, διότι διώσιν επιτειχήν ἀπὸ χημικούς καὶ πραγματογνώμονας νάπορανθοῦν διὰ τὴν παλαιότητα τῆς πέρινης προτομῆς. Εἰς ἐνέργειαν λοιπὸν αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ραΐντγεν, ποὺ ἀποκαλύπτουν διτοι τὸ βάθρον τῆς προτομῆς εἶναι παραγεμμισμένον μὲ κομμάτια ἀγγλικῶν ἐφημερίδων. Άλλα αὐτὸν κατὰ τὸν Μπόντες, δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξην, διότι τὸ βάθρον φαίνεται προσφάτως ἐπισκευασμένον. Καὶ σκέπτονται οἱ Γερμανοὶ πῶς νά κάμουν χημικὴν ἀνάλυσιν τῶν συστατικῶν τῆς προτομῆς, χωρὶς νά τὴν διαιλύσουν εἰς τὸ ἔξι δύν συνετέθη, καὶ ἔν τοι μεταξὺ οἱ ἀντιφρονοῦντες γεμίζουν μὲ διατριβάς τας ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικά. Άλλα, ὡς παρατηρεῖ ἔνας εἰδὼν Γάλλος χρονογράφος, κανεὶς δὲν ἔφωτε ἀνὴ περίφημη προτομὴ εἶναι ἀνὴ δὲν εἶναι καλλιτέχνημα. Αὐτὸν ἀκριβῶς ἀποτελεῖ τὴν λόξαν τῶν περισσοτέρων συλλεκτῶν σπανίων τεχνουργημάτων: θυσιάζονται διτοι ν' ἀπόκτησον ἐν ἔργον, ἔστω καὶ ἀτεχνον, ἄλλα μὲ ἔνδοξον ὑπογράφην, κλωτσοῦν δὲ τάληθινά καλλιτεχνήματα, διτοι δὲ δημιουργός των εἶναι ἀκόμη νέος καὶ ἀγνωστος... .

NEON ἔξεδόθη βιβλίον τοῦ Τολστόγο: οἱ 'Αφορισμοί'. Ο τίτλος δεικνύει τὸ περιεχόμενον: ἀποφρέγματα διά τὴν πολιτικήν, τὴν κοινωνικήν, τὴν καθημερινήν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, τὴν θρησκείαν, τὴν ἐπιστήμην. Ιδοὺ ἐν ἀπόσπασμα: «Πολλάκις οἱ ἀνθρώποι θεωροῦν ὡς ἀρετὴν τὴν ἀγάπην τὸν πρὸς τὴν οἰκογένειαν καὶ τὸν λαόν των. Έδω ὅμως ἔγκειται μέγας κίνδυνος. Δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ κακόν εἰς τὴν ὀγάπην τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν οἰκογένειαν καὶ τὸν λαόν του ἀπὸ εἶναι ἀνθρομήτον, φυσικὸν εἰς κάθε ἀνθρωπον. Άλλα δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ κακόν, ἐφ' δοσοῦ ὃ σκέπτωστος, ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν ιδιοκούς του η πρὸς τὸν λαόν του,

δὲν κακοποιεῖ τὸν ἀνθρώπους. 'Αλλ' διτοι, ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον του, κακοποιεῖ τὸν μαρτρὸν κείμενον, διότι διτοι οἱ ἀνθρώποι γδύνουν τοὺς ἄλλους διὰ τὸν δικούς της η διτοι πολεμοῦν μὲ ξένους λαούς φονεύοντες τὸν ἀνθρώπους ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, τοῦ δὲν εἶναι πλέον ἀντὸν ἀρετὴ, ἀλλὰ μεγίστη κακία».

'Ιδον καὶ ἐνα καντικωτάτον διὰ τὴν ἐπιστήμην: «'Η ἐπιστήμη κατήντησε τὴν σῆμερον ἡμέραν διανομεὺς διτοι φωτισμάτων πρὸς καίρωσιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἄλλου».

ΣΥΓΧΡΟΝΩΣ δημοσιεύονται τὰ «μετὰ θάνατον» εὑρεθέντα κειρόγραφα τοῦ μεγάλου Νορβηγού δραματογράφου, τοῦ Τίγεν. Εἶναι σημειώσεις σχετιζόμεναι μὲ τὰς ἔργα του μὲ τὰς σκηνὰς τῶν δραμάτων του. Τινὲς φαίνονται ὡς διακριθεῖσα παραδοξολογίαι, καὶ ὅμως κρύπτονται βαθείας φιλοσοφίας σκέψεις.

«Οι σύγχρονοι φυσιοδίφαι — γράφει μεταξὺ ἄλλων — διότινα φθάνουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ φαινόμενα ταῦτα γράμμανεν εἰς τὴν ἐπιστήμην τῶν στηρίζονται κατὰ βάθος εἰς ἐλάχιστον ἀριθμὸν φυσικῶν νόμων, ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ὀλιγοστεύει διότιν προοδεύονταν ἀπὲιστημονικαὶ ἔρευναι καὶ αἱ γνώσεις ποὺ ἀπορρέονταν ἀπὸ αὐτάς, καὶ ὅτι λογικὸν εἶναι νά παραδεχθῶμεν ὅτι μίαν ἡμέραν διότιν λαταρεψιμὸς αὐτὸς θά πανύπη ἐνώπιον τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ γεγονότος ὅτι δοιοὶ αὐτοὶ οἱ νόμοι συνοψίζονται εἰς ἔνα καὶ μόνον — ἀν μάλιστα οὐ πάρα πολλὴν εἰκόνη τοῦ ζεφεύγει αἱ ἀποτήμονικη ἀρμοδιότητα τῶν φυσιοδιφῶν, εἶναι διτοι ὅτι διεργοιστός τοῦ φράστην περὶ αὐτῶν. Πρέπει οὐτοὶ νά θεωρῆται ὡς τὰ πρώτα τῶν λογογράφων τῆς πατρίδης του; Πρέπει οὐτοὶ νά θεωρῆται ὡς τὰ πρώτα τῶν λογογράφων τῆς πατρίδης του; Τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν μάζη τὴν δίδει ἐν σημείωμα τῶν μετὰ θάνατον εὑρεθέντων ἐγγράφων του. «'Ω! αὐτοὶ οἱ ισχυροί! τὸ ποιητὴν αὐτὸν δὲ ποτὸς κατήντησε νά τρέφεται μὲ μόνον οὐειρά, νά λημποτονή μὲ δλῆν τοῦ τίγητον μεγαλοφούν, δὲν θά δηδύνατο νά τὸν ἐγκαρδιώσουν, νά τὸν υποστηρίξουν». Μία ἐπιστολή του τοῦ 1882 ἀφ' ἐτέρου εὑρεθέντα λαμβάνει τὰ ἔξι: «Πρέπει νά φαντάζεσαι ὑπὸ τὴν σημειώνη μου ὅψιν, τὴν μεγιστὴν κόπωσιν ἐνὸς ἀνδρὸς ὁ ὅπιος διευθύνει μόνος τὸ ἐμπόριον αὐτὸν τῶν ἀρχῶν, ἐνὸς ἀσθενοῦς εἰς τὸν ὅπιον εἶναι ἀπαραίτητον ν' ἀναταυθῇ καὶ ἐλάχιστον ἐπὶ ἔξι μῆνας διὰ νά συνέλθῃ. Λοιπόν, ἐπὶ ἔξι ἔτη τῷρα ζω μὲ τὴν ματαίαν αὐτὴν ἐργασίαν, ἐπὶ ἔξι ἔτη παλαιὸν ἐντὸς φαύλου κύκλου, ἐπὶ ἔξι ἔτη δὲν ἔχω πλέον οὔτε τὴν ήσυχίαν, οὔτε γαλήνην, καὶ ἔχω τόσῳ πολὺ ἀνάγκην αὐτῆς διὰ νά κάμω ἐπὶ τέλους καὶ κάτι αὖλλο αὐτὸν τὸν πολιτικήν! «Quelle vie, mon Dieu, quelle vie!» Δὲν ἡμπορεῖ νά ἔχῃ οὔτε τῷρα διεργῶν διεισδύειν. Ο ποιητὴς Βλαχούτζα μᾶς τὸν περιγράφεις διεργῆς. «Εύσυνειδότος καὶ εἰς ἄκρον φιλόποιον, οἱ ἐμπρέσκοι ἔφερε πολλάκις μόνος διλον τὸ φορτίον τῆς ἐφερμούδος. Πόσας νύκτας δὲν ἐπέρασε μὲ τὸν κάλαμον ἀνὴ κείρας! Καὶ τὴν ἐπαύριον, μὲ ὅψιν ἡλιοιωμένην, μὲ κόμην ἀτάκτον, μὲ δάκτυλα μελανιασμένα, μὲ δέσμην χειρογράφων ἀνὴ κείρας εἰσήρχετο εἰς τὸ τυπωγαφεῖτον, κατέτασσε τὴν ὑλήν, συνέταττε τὰς εἰδήσεις, διώρθων τὰ δοκίμα, καὶ μόνον τὸ ἐπέρασμα, διά τοις διότιν πολλὰς φάγεται τὸν ἀρετὴν τῆς σημαδέψεως διότιν τὸν ἀνθρώπων τοῦ προτομῆς. Οι ποταμοὶ τοῦ Φερδοναρίου καὶ διάρκεια τῆς ημέρας τοῦ Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 25-31 Ιανουαρίου 1910, τελείτης ημέρεως 11 Φερδοναρίου καὶ διάρκεια τῆς ημέρας 12 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 20 Φερδοναρίου 1910. Οι ποταμοὶ τοῦ Φερδοναρίου 1910 διέδοσαν δεσμόν, θά σταλή δὲ εἰς αὐτοὺς καὶ διάνοιασμός, «Οσοι τυχόν δὲν λάβουν προσπλήσιες, καθὼς καὶ οἱ ημέρεις τοῦ ποταμοῦ τοῦ Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 25-31 Ιανουαρίου 1910, τελείτης ημέρεως 11 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 12 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 20 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 21 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 22 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 23 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 24 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 25 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 26 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 27 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 28 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 29 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 30 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 31 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 1 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 2 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 3 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 4 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 5 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 6 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 7 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 8 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 9 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 10 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 11 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 12 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 13 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 14 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 15 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 16 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 17 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 18 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 19 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 20 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 21 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 22 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 23 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 24 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 25 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 26 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 27 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 28 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 29 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 30 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 1 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 2 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 3 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 4 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 5 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 6 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 7 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 8 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 9 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 10 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 11 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 12 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 13 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 14 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 15 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 16 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 17 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 18 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 19 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 20 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 21 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 22 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 23 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 24 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 25 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 26 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 27 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 28 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 29 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 30 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 1 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 2 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 3 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 4 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 5 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 6 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 7 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 8 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 9 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 10 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 11 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 12 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 13 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 14 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 15 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 16 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 17 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 18 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 19 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 20 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 21 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 22 Φερδοναρίου 1910, τελείτης ημέρεως 23 Φερδοναρίου

Η έλληνική Βουλή ἐψήφισε τέλος πάντων νόμων προστατεύοντα τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν ἔλληνικῶν θεατρικῶν ἔργων, καὶ μόνον αὐτῶν, κατὰ τὴν ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλίαν.. .

Ο δίασος τῆς κ. Κυβέλης παριστάνει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἑπτὸς ἄλλων ἔργων ἐπαιξὲ μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὴν «Δεσποινίδα Τζούλια» τοῦ Στρίντμπεργ, τὸ «Κόκκινο Πουκάμισο» τοῦ κ. Σ. Μελᾶ καὶ τὴν «Φωτεινὴ Σάντρη» τοῦ κ. Γρ. Εενοπούλου.

Εἰς τὸ Λονδῖνον, θίασος ἔλληνικός, ὑπὸ τὴν δεσποινίδα Σμιλτῶν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, παρέστησε τὴν «Μήδειαν» τοῦ Εὐριπίδου εἰς τὴν ὁρχαίαν γλώσσαν. Οἱ Ἀγγλοὶ κριτικοὶ δὲν ἔμειναν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν ὑπόκρισιν.

Τὸ βραβεῖα Νόμπελ ἐφέτος ἀπενεμήθησαν: εἰς τὸν καθηγητὴν «Οστριαλδ τῆς Λειψίας διὰ τὴν Χημείαν, εἰς τὸν Μαρκόνη καὶ τὸν Μπράουν διὰ τὴν Φυσικὴν, εἰς τὸν καθηγητὴν Κόχερ τοῦ Βερολίνου διὰ τὴν Ἱατρικήν, εἰς τὴν Σουηδὸν συγγραφέα Σέλμα Λαγγεθλώφ διὰ τὴν Φιλολογίαν.

ΤΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΝΕΑ

Νοεμβρίου 13. Η Πύλη ἀπέρριψε τὴν αίτησιν τοῦ Πατριάρχου διὰς οἱ νεοσύλλεκτοι Χριστιανοὶ κατατάσσονται εἰς χωριστοὺς λόγους. Ο Φερδινάνδος τῆς Βουλγαρίας ἐπισκέπτεται τὸν Πέτρον τῆς Σερβίας.

14. Τι νά συμβαίνῃ μὲ τὸν Λαρισῆς. Αξιωματικοὶ τὸν ἐπισκέπτονται οἱ Βολιώται τὸν ὑποδέχονται μὲ ἐνθουσιασμόν. Φήμη δὲ οἱ ναυτικοὶ ἀξιωματικοὶ θέλουν λογονόμουν σύνδεσμον ἴδιον τῶν.

15. Ομάδες ὑπαξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας ἐνεργοῦν νά περιληφθοῦν εἰς τὸ νομοσχέδιον βελτιωσεώς τῶν μισθολογίων. Εἰς τὸν Βόλον, δὲ Λαρισῆς μὲ τὸν Δημητριάδος ἐγκανιάζουν τὸν Πολιτικὸν Σύλλογον.

16. Ἐρχεται ἀπὸ τὴν Εὐρώπην δὲ πρόγκηρη Γεώργιος. Η ἀνάκρισις ἔχωρισθη διὰ τοὺς ναυτικοὺς ὑποδίκους· κριτοῦνται προφίλακιμένοι δοσοὶ θά δικασθοῦν εἰς τὸ Κακουργιοιδικεῖον, ἐπὶ ἐνόπλῳ στάσει μετὰ βιαιοπραγῶν καὶ προσάστων καὶ πραγμάτων.

17. Καταργεῖται ἔξαφνα ὑπὸ τῆς Βουλῆς δὲ θεσμὸς τῆς μνηστικῆς ἀνακρίσεως. Προστριβαὶ ωσσοσταπωνικαὶ διὰ τὴν Καμπτάσαν καὶ φόβοι πολέμου.

18. Τὰ τμήματα τοῦ Στρ. Συνδέσμου ψηφίζουν ἐκ νέου τὴν διοικούσαν ἐπιτροπὴν τῶν. Οἱ Λόρδοι τῆς Ἀγγλίας ἀπορρίπτουν τὸν προϋπολογισμόν.

19. Ἐξεδόθη τὸ βούλευμα τῶν Πλημμελειοδικῶν διὰ τὴν στάσιν. Ψηφίζεται νόμος διὰ τὰ προσόντα τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων καὶ τὸ ἀμετάθετον τῶν δικαστῶν.

20. Συλλαλητήριον μαυροφορεμένον εἰς τὰς Πάτρας ἐναντίον τοῦ μεταναστευτικοῦ νομοσχέδιον. Προσατείται ἔξαφνα τὸ ίταλικὸν ὑπουργεῖον Τζιολίττη. Ο πρόγκηρη Γεώργιος ἀνέχωρης πάλιν δὲ Εὐρώπην.

21. Λῆξις ἐπίσημος τῶν ἀγγλικῶν Βουλῶν.

22. Πλεῖστοι Κεφαλλῆνες καὶ ἄλλοι φύλοι τοῦ Τυπάλδου, τὸν ἐπισκέπτονται εἰς τὰς φυλακάς· λόγος γίνεται δὲ τὸ δίκης, θάμνηστευθοῦν οἱ ναυτικοὶ ὑπόδικοι. Σχηματίζεται νέον ίταλικὸν ὑπουργεῖον ὑπὸ τὸν Σοννίνο.

23. Είτεν δὲ Βασιλεὺς μας εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν τῶν «Τάϊμου» δὲ τὴν ἡ ὅρντης τῆς καταστάσεως παρῆλθεν διποδῆποτε. Διαδηλώσεις σιδηροτεχνιῶν ἀπὸ τὸν Πειραιά καὶ γεωργῶν ἀπὸ τὸ Μενίδι εἰς τὰς Ἀθήνας. Απαρτία δὲν ἔγενε εἰς τὴν Βουλήν.

24. Φῆμαι, διαψεύδομεναι, δὲ τὸ Βασιλεὺς θάνατον τῆσση διάλυσιν τοῦ Στρ. Συνδέσμου. Αρθρον τοῦ «Χρόνου» δὲν ἔγενε εἰς τὴν Βουλήν.

τὰ οἰκονομικὰ μέτρα διὰ νὰ εἰτῇ τὴν γνώμην του. Ο κ. Εύταξιας ὑποβάλλει τὰ νέα φροδολογικά μεταξὺ αὐτῶν: μονοπώλιον τῆς ζάχαρος, φόρος οἰνοπνεύματος, κατάργησις φόρου ἀροτριώντων κτηνῶν καὶ ἀμπελῶν.

25. Ο ἄγγλικος τύπος σχολιάζει φίλητην ὅτι οἱ ὅριοι ματικοὶ μας ἔτοιμοι πολέμον διὰ τὴν ἀνοίξιν. Αἱ Δυνάμεις ἔτοιμασαν ἀπάντησην πρὸς τὴν Πύλην διὰ τὴν Κρήτην. Επαρχιακὴ σιγάνης ἔξ αἰτίας τῶν φροδολογικῶν.

26. Επιτροπὴ διωρίσθη καὶ γνωμοδοτεῖ διὰ τὸ ζήτημα τῆς φανερᾶς ἀνακρίσεως, διότι δὲ νόμος, ὃς ἐψήφισθη, δὲν θεωρεῖται ἔγκυρος. Αποθήκει δ στρατηγὸς Ι. Παπαδιαμαντόπουλος.

ΗΜΕΡΟΒΙΟΣ

ΜΙΚΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ε. Φ. Κέρκυραν. Εἶναι δυνατόν, ἀφοῦ βέβαια στείλετε καὶ ἔγκριθοῦν.

ΠΡΩΤΟΜΗ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν «Παναθηναίων» — ἀδείᾳ τοῦ «Υπουργείου» —

Ἐκ προηγουμένων εἰσφορῶν . . .	Δρ. 2,473.35
Σωλ. Πιζάνης, Καΐδου (μείον χαρτοσήμου)	4.40
	Δρ. 2,477.75

Τὸ ἀπαιτούμενον δλικὸν ποσὸν εἶναι 3,500 περίπου. Υπολείπονται περὶ τὰς 1,100. Καὶ τὸ ὑπενθυμίζομεν εἰς δλιούς. «Ολοι ἔζησαν καὶ ζοῦν μὲ τοὺς στίχους τοῦ ὑμνητοῦ τῆς ἐλευθερίας.

Αἱ εἰσφοραὶ στέλλονται εἰς τὰ γραφεῖα τῶν «Παναθηναίων», ὅδος Ἀριστοτέλους 35.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ο Ἀπλοὺς Βίος, Καρόλου Βάγγεο, κατὰ μετάφρασιν Δ. Θεοχαρίδου, Αθῆναι, ἐκ τοῦ τυπογρ. Σ. Κ. Βλαστοῦ.

Χρονολογίαι τῆς Παγκοσμίου Ιστορίας, Γεωργίου Σωτηριάδου, κατὰ τὸ ἔγχειριδίον τοῦ Karl Ploetz. Μέρος Β', Μεσαιωνικὴ καὶ Νέα Ιστορία. Αθῆναι, ἐκδοσὶς Συλλόγου Θεοφίλου Βιβλίων, λ. 40.

Απὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Νίκαιαν, Θ. Καβαλίερον Μαρκουτίζου (ταξειδιωτικαὶ ἐντυπώσεις ἐκ Βιθυνίας, μετ' εἰκόνων). Κωνσταντινούπολις, «Ἐμπορικὸν» τυπο-λιθογραφεῖον Αριστοβούλου, Αναστασίδου καὶ Σας.

Ο Βόρων καὶ ἡ Ἑλλάς, Δημητρίου Γ. Κακλαμάνου, ἀνάτυπωσις ἐκ τῆς «Μελέτης». Αθῆναι, τυπογραφ. «Εστία» Μάισνερ καὶ Καργαδούη, τεῦχος Β', δρ. 1. 50.

Ιστορία τῆς Φραγκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι, Οὐλαλιαὶ Μίλλερ, μετάφρ. Σπυρ. Π. Αάμπτου. Αθῆναι, Ελληνικὴ Ἐκδοτικὴ Εταιρεία, τυπογρ. «Εστία» Μάισνερ καὶ Καργαδούη, τεῦχος Β', δρ. 1.

Ο Απέθαντος (Πέμπτη Σφραγίδα) 1909, Σ. Σκύπην Le Puy-en-Velay, Imprimerie Peyriller, Rouchon et Gamon, φρ. 4.

Juvenilia (Ποιήματα) 1899 — 1904, Σ. Σκύπην. Le Puy-en-Velay, Imprimerie Peyriller, Rouchon et Gamon.

Die Kultur und das Bildungswesen der Balkanländer: Heft 1: Das griechische Unterrichtswesen. Leipzig, Verlag der Dürr'schen Buchhandlung.